

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1973. III. 28 • Nr. 13 (2039)

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

SVIETUOSE MAISTO KORTELĖS

INFORMACIJOMIS iš Maskvos, kai kuriose Sovietų Sąjungos vietovėse esančios jau įvestos maisto kortelės. Pavyzdžiui, jau dabar esą negalima kai kur pirkti sviesto ir net bulvių be kortelių.

Dalinei maisto produktų trukumas atsirado dėl šių produktų blogo derliaus. Trūksta pieno produktų, mėsos, žuvininių jautienos, o taip pat bulvių. Kaip žinia sovietai didelius kiekius jautienos pirko JAV ir Kanadoje, o bulves gabena iš rytų Europos valstybių. Bet tai visa nepadėjo išvengti maisto produktų krizės. Sovietai po 56 metų gyvavimo ir dažno pasigyrimo savo laimėjimais, turėjo griebtis tokių priemonių, kokios teisinamos tik karo ar panašiu negerovių laikais. Tiesa, maisto kortelės įvestos tik kai kuriuose miestuose, kaip pavyzdžiui, Jaroslavyje, Ivanove, Kazanėje, Astrachanėje ir Brianske.

SOVIETAMS KREDITAI SULAIKOMI

Eksporto Importo bankas pranešė, kad sovietų pageidaujami kreditai sumoje 225 milijonų dolerių neaprežtam laikui sustabdomi. Šis kreditas buvo skirtas traktorių fabrikui įrengti. Šis žygis buvo atliktas tikslu padaryti kai kuriuos juridinius tyrinėjimus. Tuo reikalu derybos vyko jau ilgesnį laiką. Dabar šios derybos nutrauktos.

Pernai tarp JAV ir Sovietų Sąjungos buvo tarpmasė dėl Amerikos - Sovietų prekybos balanso pakėlimo iki pusantro bilijono dolerių. Sovietai būtinai reikalavo didžiausio palankumo, prekyboje

Kanados istorijos vaizdas, kai raitoji kalnų policija 1874 metais atliko didelį žygį į Šiaurės Vakarų.

su užsieniais, tarsi.

Būdamas Maskvoje JAV finansų sekretorius Schultz atliko visą eilę pasitarimų su sovietinės valdžios atstovais. Tarp kitko nurodoma, kad JAV kongrese vyrauja nusistatymas sovietams suteikti didžiausio palankumo teisę tik tam tikromis politinėmis sąlygomis. Žydiškų organizacijų spaudimu, norima sovietus priversti, kad jie palengvintų žydų emigraciją į Izraelį. Sovietai iš savo pusės reiškia protestą ir aiškina, kad panašūs kreditų klausimo sujungimas su grynai politinėmis aplinkybėmis, yra kišimasis į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus.

• VENGRIJOS seržantas G. Walner Vietname, dirbęs taikos vykdymo priežiūros komisijoje staiga atėjo į Australijos gretas esantį štabą ir paprašė politinės globos, nes jis nebe noris grįžti į Vengriją. Australiečiai seržantą palankiai priėmė, ir jis, kaip sakoma "pasirinko laisvę".

L A I S V Ė S L I E T U V A I

"EL Colombiano" leidžiamas Medeline Kolumbijoje, p. m. gruodžio 31 d. išdėjo straipsnį, pavadintą "Laisvė Lietuvai". Jame rašoma: Visur laisvame pasaulyje, kur tik esama lietuvių kolonijų, rašomi memorandumai Jungtinių Tautoms reikalaujant laisvės Lietuvai. Politikai, intelektualai ir šiais jau žmonės pasirašo tuos pareiškimus. Prie Baltijos jūros išsikūrusi lietuvių tauta yra kultūringa, kokių reta pasaulyje, iš prigimties taikinga, bet karuose nepaprastai kovinga. Lietuvos istorijoje yra buvę daug heroizmo pavyzdžių, apie kuriuos kolumbiečiai beveik nežino. Ir šiandien kova dėl laisvės sovietų okupuotoje Lietuvoje tęsiama, dažnai pogrindyje, be paliovos ir atkakliai. Laisvojo pasaulio lietuviai - pusantro milijono, sako laikraštis - yra pasiryžę supažindinti pasaulį su

savo kultūra, turtingomis tradicijomis, folkloru ir su savo laisvės aspiracijomis. Lietuviai niekad nesutiks su juos pajungusia svetima okupacija. Juos jungia vienas šūkis: Lietuva nori būti laisva! Jungtinės Tautos turi tai suprasti ir padėti.

LIETUVIŲ VILTYS

Amsterdamo "NY" The Amsterdam Evening Recorder vasario 16 d. išdėjo straipsnį "Švenčiant laisvę, kuri daugiau nebeegzistuoja" (Celebrating Freedom That No Longer Exists). Trumpai apžvelgęs Lietuvos istoriją, laikraštis sustoja ties pareitusių metų sukilimo Lietuvoje ir klausia: "Dabar, kai pasaulio opinija buvo taip drastiškai pažadinta, klausimas kyla kaip praktiškai į tai atsakyti? Kokią laisvės viltį gali pasaulis įžiūrėti Lietuvai šiuo istorijos laikotarpiu?" Straipsnis baigiamas taip: "Kai dėl nepriklausomy-

KOKIE ANGLIJOS STREIKŲ REZULTATAI

ANGLIJOS darbo ministras Macmillanas pareiškė, kad streikai, kurie paralyžuoja šalies gyvenimą, kenksmingai ne tik valstybei, bet ir patiems streikininkams. Ministras aiškina, kad streikai nevaisingi ir jokių rezultatų negalės duoti.

Bet neatsižvelgiant į tai, streikų banga nemažėja. Didžioji streikų priežastis, tai vyriausybės paskelbta algų kontrolė. Bet unijų veiksmai nesuderinti ir kai kurios unijos bando savo reikalavimus sušvelninti.

Tarp kitko sustreikavo Londono aerodromo muitininkai. Laiks nuo laiko darbą sustabdo ir socialės globos valdininkai, tada sutrukdomas pensijų išmokėjimas. Kada streikavo traukinių mašinistai, buvo sustabdytas dviejų tūkstančių traukinių judėjimas. Ligoninių ne medicininis personalas taip pat streikavo. Vyriausybės komisija intensyviai derasi su unijų atstovais, kad būtų galima galutinai baigti streikus.

D. BRUCE - PIRMAS JAV DIPLOMATAS KOMUNISTINĖS KINIJOS SOSTINĖJE

WASHINGTONAS. - Prezidentas Niksonas paskelbė, kad jis atšaukė iš pensijos diplomata David Bruce ir skiria jį vadovauti Fekine atidaromai atstovybei. Kartu su Bruce Kinijos siunčiami du Kinijos reikalų ekspertai Alfred Jenkins iš valstybės departamento ir John Holdridge, iš Baltųjų Rūmų štabo.

bės, tol kol laisvės liepsna tebedega, jos troškimas tebėra gyvas daugelio širdyse.

VAIZDAI IŠ JAUNIMO GYVENIMO DABARTINĖJE LIETUVOJE

"Sovietiskaja Litva" išspausdino reporterio pranešimą, pavadintą "Užtarnauta bausmė". O ši, kaip ten rašoma "užtarnauta lausmė" liečia jau plačiai ir Amerikos kontinento lietuvių spaudoje minėtą Ričardą Trušauską. Jis turi tik septyniolika metų, o jau didelis nusikaltėlis. Svarbiausias jo nusizengimas, tai dalyvavimas viešojoje jaunimo demonstracijoje. Minimam reportaže tiesiog apie tai nesakoma, o sarmatlyvai nutylima, tik nurodoma, kad jis dalyvavo veiksmuose, kurie suardė viešo gyvenimo rimtį. Jau buvo aprašytas jo ir daugelio kitų dešimtosios klasės vidurinės mokyklos auklėtinių teismas. Kaip jau skaitytojai greičiausiai atsimena, visi kaltinamieji buvo žiauriai nubausti, bet Ričardas Trušauskas matyt buvo labiau aktyvus Kauno demonstracijose, tad jo byla buvo išskirta. Jam buvo prisegtas dar vienas kaltinimas, neva jis dalyvavęs grupiniame mergaitės išžaginame. Ramiomis laikais panašių bylų rodos nepasitaikydavo Lietuvos teismuose, bet dabar, matot įvyko, "grupinis išžaginimas". Teismas ir prokuroras pasistengė Trušauską padaryti žiauriausiu nusikaltėliu. Liudininkai prieš jį teisme rodė, jis pats prisipažinęs esąs kaltas. Tačiau apie šią nešvarią bylą labai mažai reportaže kalbama. Pasitenkinta tik paties fakto nurodymu. Jau žymiai daugiau kalbama apie jo nusikaltimą demonstracijoje. Trušauskas nubaustas dešimčia metų priverčiamo darbo sustiprinto režimo stovykloje. Gal nebūtų dalyvavęs vargšas Trušauskas demonstracijose Kaune, tai ir anos nelemtos "grupinio išžaginimo" teismo bylos visai nebūtų buvę.

"Švyturys" praeitų metų gruodžio mėnesyje aprašė tokį ypatingą atsitikimą Joniškioje:

2psl.

KULTŪROS BARUOSE

KĄ PAPASAKOJO AKTORIUS

Alytaus 5-ojoje vidurinėje mokykloje įvyko vakaras susitikimas su aktoriumi Tomu Vaisieta. Aktorius surengė didelį koncertą, kuriame girdėjome ištraukas iš K. Donelaičio poemos "Metal" V. Krėvės "Milžinkapio", Žemaitės "Sutkų" ir kitų kūrinių. T. Vaisieta taip pat papasakojo apie savo kelią į teatrą, pasidalijo išpuodžius iš gastrolų Vokietijoje.

TUKSTANČIAI GĖLIU

Sausinėje, už 12 kilometrų nuo Kauno, pakeliui

APIE TAURĖ ŠAMPANO

Buvau Joniškioje. Netikėtai susitikau vaikystės draugą. Daugiau kaip dvidešimt metų nesimatę. Tokia proga – kaip prie taurelės nepasėdėti, prisiminti, kaip nepasidalyti. Bet nei aš, nei mano draugas degtinės nemėgstame. Nutarėmė parduotuvėje nusipirkti šampano ir užsukti į bičiulio namus. Abiejose parduotuvėse mums tik degtinės pasiūlė. O šampano – nėra! Girdi, nesiskubiname jo parvežti. Kas kita – vynas, degtinė. Tai jau apyvarta. Nors žinojome, kad Joniškio restoranas – neįauki, ne itin švari ir tvarkinga vieta, bet, vildamiesi gauti šampano, užsukome ir ten. "Galime pasiūlyti ko nors stipresnio, bet šampano ir sauso vyno neturime", – "nudžiugino" pardavėja.

Kaip matot, bandoma išryškinti nepaprastą jaunuolių skonį. Būtinai jiems duok šampaną, be šampano nė žingsnio.

Tas pats "Švyturys" aprašo, kaip ten dabar įprasta sakyti "būtinai vaizdelį":

KAS DAUGIAU?

...Prieš kiek laiko vienas pažįstamas pakvietė į vestuves. Ką gi, tai pasitaiko beveik visiems, ir, pasakęs, kas tokiu atveju priimtina, pažadėjau atėti.

Bet, likus kelioms dienoms iki vestuvių, kandidatas į vyrus vėl pasirodė. Buvo jis pilnai rūškas.

– Nenusimink! – iš karto šokausi jo guosti, – ta pabėgo, bus kita.

į Klaipėdą, neužilgo bus pastatytas didelis šiltnamių ūkis. Jis augins gėles.

PABALTIOJO

KERAMIKOS PARODOJE

Didelio pasisekimo sulaukė parodų rūmuose veikianti Pabaltijo respublikų buitinės keramikos paroda. Originalus ekspozicijų įrengimas, gausybė "molinių stebuklų", kurių ne vieną įsisavino ir masinė gamyba, traukte traukia lankytojų žvilgsnį. Perpusę mėnesio parodą aplankė beveik trylikos tūkstančių žmonių, tame tarpe jaunimo, moksleivių. Juos prie savų ekspozicijų visuomet svetingai

pasitinka Estijos, Latvijos ir Lietuvos atstovai.

Pabaltijo buitinės keramikos paroda Vilniuje veiks iki kovo 18 dienos, o po to iškeliams į Rygą ir Taliną.

FILATELIJOS PARODA

Vilniaus 22-ojoje vidurinėje mokykloje įvyko filatelijos paroda. Tokia paroda vidurinių mokyklų moksleiviams Vilniuje surengta pirmą kartą.

Spalvingai ir turiningai atspindėjo Lietuvos krašto ekonomikos, mokslo ir kultūros pasiekimai.

● PAMINKLŲ apsaugos ir kraštotyros draugija surengė Vilniuje miestų

kas ilgiau valgydins svečius, kas daugiau jų sukvies, kas labiau juos nugalės... Vis dėl to tos pačios ambicijos, vis dėl to noro pasirodyti...

Reikia pasakyti, kad tokius vaizdus imdami už gryną pinigą, turėtume pripažinti, jog tie jaunuoliai išponėjo, nepaprastai pasidarė išdydūs. Panašių anksčiau Lietuvoje, rodos, lyg ir nepasitaikydavo.

Bet pakanka apsigrįžti į kitą pusę ir nedelsiant pamatysi visai kitokius, ne taip jau iškilmingus dabartinės Lietuvos gyvenimo vaizdus. Iš Giedraičių "Švyturys" trumpa korespondencija, bet skambiu antgalviu: "Važiuosime į Vilnių batų taisyti". Tokia korespondencija tiesiogiai liečia vietinę administraciją. Tad netrukus žurnale pasirodo Molėtų vykdomojo komiteto pir-

ir rajonų skyrių vadovų pasitarimą. Jodalyviai apžvelgė draugijos, jungiančios savo eilėse 30 tūkstančių kraštotyrininkų darbus ir nubrėžė ateities veiklos gaires. Apie paminklų apsaugos ir kraštotyros uždavinius, vykdančią draugijos pirmininko pavaduotojai K. Tačkauskas, J. Glemža, P. Mjūstis ir kiti.

ISVYKO Į

KAZACHSTANĄ

Valstybinis filharmonijos kamerinis orkestras vadovaujamas S. Sondeckio, išvyko gastroliai Kazachstaną ir vidurinę Aziją. Į jų programą ir M.K. Čiurlionio kūriniai.

mininko pavaduotojo K. Kisieltaus paslaikinimas. Jis kukliai priverstas pažymėti, jog "keltami faktai dalinai teisingi". Ir aiškina toliau, kad Giedraičiuose vadinamam buitiname pavilijone dirba tik vien darbuotojas. Numatoma esą Giedraičiuose papildyti buitinio pavilijono darbuotojų skaičių, tik galia, kad reikės laukti, bet reikla esą tikėti, kad dar šiais 1973 metais bus padarytas pavilijono pagrindinis remontas. O tada jau bus viskas gerai ir šampano bus ir batus kurie suplyšę bus galima be Vilniaus pagalbos pasitaisyti.

● NOTRE DAME universitete, Ind. veikia lietuvių studentų klubas. Jis buvo surengęs lietuvių parodą. Klubo narys S. Lutkus paskirtas universiteto laisvojo kraščio vyriausio redaktoriaus.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS – NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje – \$7.50, visur kitur – \$8.00. Rėmėjo prenumerata – \$12.00. Adreso pakeitimas 25¢. Atskiras numeris 25¢. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LA SALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKTORIUS J. PETRĖNAS

Kompozitorė Giedrė Gudauskienė

Giedrė Nasvytytė Gudauskienė studijavo Kauno konservatorijoje. Atvykus į JAV, studijas tęsė ir gavo Bakalauro laipsnį, baigusi Roosevelt universitetą Chicagoje kompozicijos bei muzikologijos klase.

Komp. G. Gudauskienė yra sukūrusi muzikos teatro veikalams: P. Babicko "Gintaro kraštas", K. Ostrausko "Kanarėlė", Alės Rūtos "Gyvulių teismas" ir Vytės Nemunėlio "Meškiukas Rudnosiukas".

ŠAUKIAMAS "NIDOS" KLUBO NARIŲ SUSIRINKIMAS

Š.m. balandžio mėn. 8 diena 12 val. sekmadienį, tuojau po pamaldų, Aušros Vartų parapijos salėje šaukiamas visuotinis metinis Montrealio Lietuvių Žvejotojų-Medžiotojų "Nidos" klubo narių susirinkimas.

Bus renkami, dvejiems metams nauja valdyba. Po susirinkimo bendra visų dalyvių kavutė. Visi "Nidos" klubo nariai prijausiantieji ir norintieji jais būti maloniai kviečiami susirinkime dalyvauti. Montrealio Lietuvių Žvejotojų - Medžiotojų Klubo "Nida" valdyba.

DR. ALGIRDAŠ NASVYTIS, PLB Kultūros Tarybos pirmininkas.

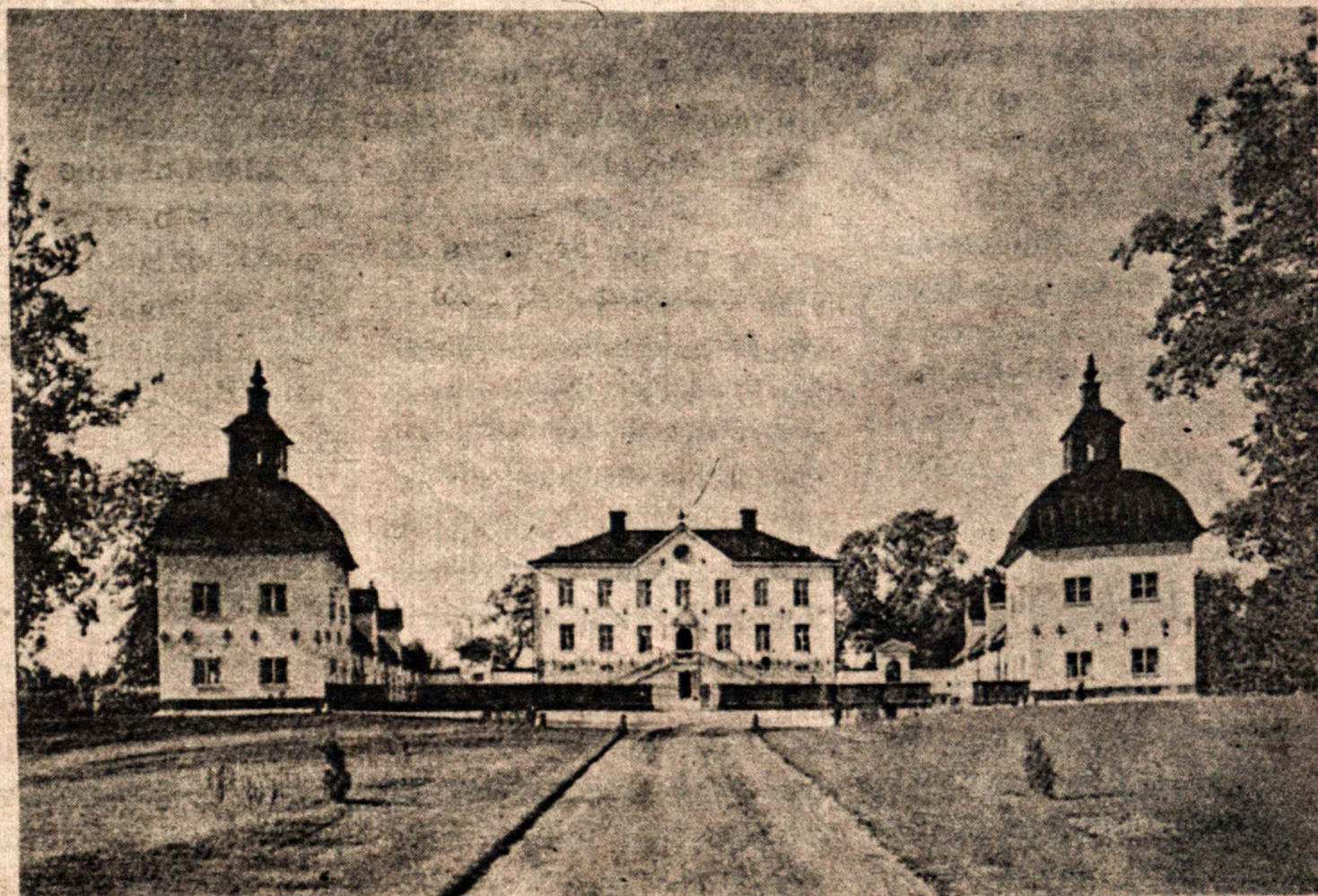
Pradedamas Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas vasario 18 Richmond Hill mokyklos salėje. Priekyje išsiriaviusi New Yorko tautinių šokių grupė. Prie pulto dramos aktorius Vitalis Žukauskas.

Jūrininkas Vytautas Gadliauskas, neseniai pabėgęs iš okupuotos Lietuvos, didžiajame baliuje Jam Regina Rūta Žymantaitė įteikia rožę.

Scena iš operos La Bohema, kuri buvo pastatyta Chicagoje.

Baltų Institutas Stockholme š.m. birželio 8-11 d. rengia antrąją baltų mokslinę konferenciją. Ligšiol užsirašė daugiau kaip 50 referentų iš lingvistikos, literatūros, istorijos, sociologijos ir politikos.

25-50% NUOLaida!

Velykų, mokslo metų baigimo bei kitomis progomis, geriausia dovana yra knyga, nes ji ilgiau išliks už bet kurią kitą dovaną.

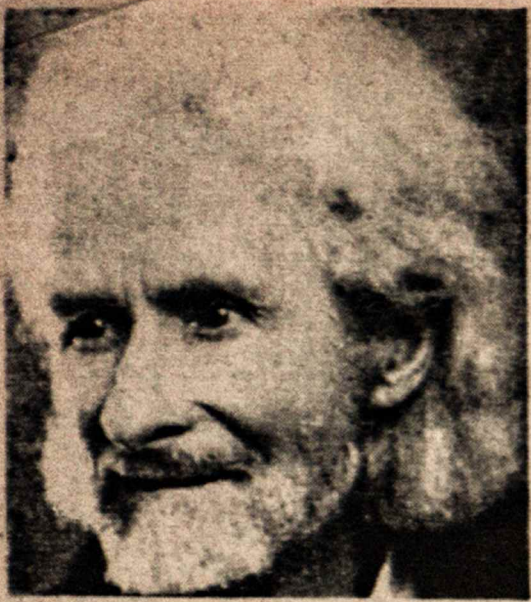
LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS LEIDYKLA

teikia daug lengvatų perkant leidyklos išleistus leidinius, išskiriant Encyclopedia Lituanica. Išnaudokite šią retai pasitaikančią progą.

Teirautis:

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

395 W. Broadway, P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA
Telefonai: darbo metu (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759

V. VYDUNAS savo paskutiniiais gyvenimo metais reta fotografija.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BAŽNYČIŲ NAUJENYBĖS ANTANAS LAUKAITIS DIRVOJE RAŠO:

Vis dažniau ir dažniau Sydnejuje pamaldų metu galima išgirsti naują moderniąją bažnytinę muziką. Ją suorganizavo jaunimo draugas ir auksarankis, prie visko tinkąs Algis Plūkas, padedant savo giesmėmis jaunosioms mūsų dainininkėms Z. Belkutei ir Gr. Žigaitytei. Visos šios moderniosios muzikos pagrindas yra jaunųjų muzikos kapela, kuri su gitaromis, būbnais ir kitais muzikos instrumentais išpildo šias modernias, bažnytines giesmes. Senesniesiems lietuviams šios muzikos išpildomos giesmės bažnyčioje, nelabai patinka ir klebonas P. Butkus yra gavęs nemažai nusiskundimų, tačiau jauniems tai yra jau lyg it būtinas reikalas ir kada tik būna šios pamaldos, tai ir bažnyčioje jaunimo atsilanko daug. Atrodo, kad gitaros ir būbnai senųjų iš bažnyčios neišvarys, o jaunųjų daugiau pritrauks.

VASINAUSKAS PRIPAŽIŪSTA NEPRIKLAUSOMYBĖS LAIKŲ PAŽANGĄ

Petras Vasinauskas, vienas žymesniųjų agronomų nepriklausomoje ir dabar okupuotoj Lietuvoje "Žemės ūkio" žurnalo straipsnyje rašo:

"Tada ir dabar". Pirmiausia autorius pamini, kad "tada" Lietuvoje buvo 300,000 ūkių - ūkelių, o "dabar" jie esą sujungti į maždaug 2000. Jis dėsto: "buvo smulkus privatus ūkis, dabar stambus - visuomeninis. Šį pasikeitimą žmonės išgyveno tragiškai kaip gaisrą, karą".

Labai buvę sunku žmonėms sudeginti savo širdyse žemės nuosavybės jausmą. Jis toliau rašo:

"Mes esame gyvi liudinkai, matę kaip moterys gulė po traktoriais, norėdamos užstoti senelių paliktą ežę, Kita vertus, mes matėme, kaip jaunučiai vaikinai ir merginos gulėdė galvas už naująją Tarybų valdžią. Brolis ėjo prieš brolių, nes grūmėsi įprastas senas pasaulis su naujuoju, vieniems baisiausiai juodu, kitiems neišpasakytai gražiu".

Deja, agronomas Vasinauskas nepasako, kas iš tikrųjų buvo tie du pasauliai. Tai nebuvo su senu, bet buvo lietuvių artojų tautos grumtynės su rusų Raudonąja armija, kuri užgrobė visą Lietuvą ir griovė visą jos gyvenimą.

Paklausykim, ką apie tai pasakoja Vidimantas Valatka. Jis sako, kad tuos aštuonerius metus (1944-1952) lietuviai kovojo prieš reguliarią sovietų kariuomenę, o ne prieš sufantintų "stribų" kelias grupes.

Nors ir gėrėdamasis dabartiniais žemės ūkio neva dideliais laimėjimais, Vasinauskas prisimena Lietuvos laisvės laikus ir agronomus. Jis rašo, kad tada jų "buvo tik saujelė, nežiūrint, kad jie nieko nevaldė, neturėjo jokios nei įsakomos, tuo labiau baudžiamosios galios (matyt, dabar kitaip) nenorėu visiškai sumenkinti jų darbo".

"Vistiek, iki tarybinių laikų ir Lietuvoje buvo suorganizuotas pieno ūkis, pastatytos pirmosios pieninės, padėti veislinės sėklininkystės pagrindai, pradėtas pievų kultūrinimas, suorganizuota galvijų kontrolė, pastatyta modernių tvartų, paukštidžių, linų apdirbimo punktų. Mūsų valstiečiai, agronomų raginami, pradėjo skaityti laikraščius ir kitus žemės ūkio leidinius. "pavyzdinių ūkių", prilygusių tuometiniams Vakarų Europos ūkiams, pasitaikydavo ir smulkiųjų valstiečių ūkių tarpe. Štai netoli Debeikių, Kapčėiškių kaimo ir dabar tebegyvena A. Vanagas. Žemės ūkio rūmams subsidijuojant, savo 8 ha ūkelyje jis pasistatė padorius trobesius,

nudrenavo žemę, įruošė kultūrinę ganyklą, laikė 8 melžiamas karves.

"Noriu pabrėžti, jog, mes anų laikų agronomai, nuširdžiai siekėme, kad visi Lietuvos ūkiai pasidarytų tokie, kaip Vanago, kaip panašių ir jį kitų."

(F)

● **ALGIMANTAS GURECKAS**, kurs save vadina Lietuvių Bendruomenės ryšininku prie "JAV užsienių reikalų ministerijos" Bostone skaitė paskaitą ir teikėsi pareikšti kai kurių jo sumanytų minčių, kaip pavyzdžiui, "Mūsų veiksniai tikėjo, kad Amerika išvaduos Lietuvą. Tad veiksniai buvę ir dabar esą labai nerealūs, tai esanti senų partijų galvosena". O jis pats daro savotišką išvadą, kad "JAV norinčios palaikyti santykius su lietuvių tauta ir su Lietuva, nors nepripažindamos esamos okupacijos. Greta to nepripažinimo, piliečių ir lietuvių turtų klausimas irgi esą svarstomas". Normaliai galvojant, esant Lietuvos atstovui J. Kajeckui Washington, kičo ryškininko prie "JAV užsienio reikalų ministerijos" aiškiai nereikėtų.

● **BALYS RAUGAS** parašė prezidentui Niksonui laišką, kuriame prašė Jungtinėse Tautose iškelti reikalavimą, kad Sovietų Rusija pasitrauktų iš Baltijos valstybių. Valstybės sekretoriaus pavaduotojas John Richardson atsakė, kad Amerika nepripažįstanti Baltijos valstybių okupacijos, bet čia pat nurodė, kad iškėlus šį klausimą Jungtinėse Tautose, jis neturėtų pritarėjų ir Lietuvos reikalui tuo nebūtų pagelbėta.

● **POVILAS GAUČYS** pasiūlymą tvarkyti Lituanistikos Instituto spaudos ir bibliografijos skyrių. Šis skyrius nori gauti visus lietuvių laikraščius, žurnalus, ir knygas, kuriuos pasižada įrsgistruoti.

● **IZABĖLĖ MOTIEKAITIENĖ** išvertė Monotti operą "Telefonas" ir Debussy "Paklydęs sūnus". Jos abi veivėiksmės ir jau buvo vaidintos Chicagoje.

A.A. PULK. LEIT.
ANDRIUS PRIDOTKAS

Karys, davęs iškilmingą priesaiką, lieka tikru kariu, kada tvirtai laikosi josios, nežiūrint kur ir kokiose aplinkybėse jis rastųsi. Pulk. Andrius Pridotkas toks buvo. Pareigas ir jų vykdymą laikydamas santykiavimo ir darbo pagrindu, Andrius Pridotkas jas atliko nepaprastu kruopštumu.

Santykiavime su draugais ir tautiečiais, Andrius rodė nepaprastą pakantumą, kito nuomonės gerbimą, taktiškumą, rūpestingumą, bei kilnų paslaugumą. Darbe matė gyvenimo prasmę, todėl jam skyrė visą savo gyvenimą.

Andrius Pridotkas gimė 1897 m. Gudeliuose, Marijampolės apskr. Pirmasis Pasaulinis karas jį paruošė kario tarnybai. 1919 m. grįžęs į Lietuvą, stoja savanoriu į besikuriančią kariuomenę, kurioje jam teko kovoti su bermontininkais Radviliškio garsiose kautynėse, būti ten sunkiai sužeistam, dalyvauti Klaipėdos Krašto sukilėlių eilėse. Vėliau Andrius Pridotkas perkeltas į Vyriausią Kariuomenės Štabą, Tiekimo Skyrių, kur jis greitai tapo to skyriaus viršininku.

Rusams okupavus Lietuvą, Andrius Pridotkas sunkiai išgyveno Lietuvos Kariuomenės likvidavimą. Prasidėjus Antrajam Pasauliniam Karui ir vokiečių armijos žygiui prieš Sovietų Sąją, Andrius Pridotkas išvežamas į Pabradės poligoną, kur laimingai pasišalinęs išvengia deportacijos į Sovietų Sąją.

Antrą kartą priartėjus raudonajai bangai prie Lietuvos žemės, Andrius Pridotkas su žmona Antanina (Kairiukštyte) pasitraukia į Vakarų Vokietiją ir apsigyvena prie Freiburgo.

Cia Andrius prisima Lietuvos Raudonojo Kryžiaus atstovo pareigas. 1947 m. Freiburge miršta jo gyvenimo palydovė žmona Antanina.

1948 m. atvyksta į Australiją. Valdžios paskirtas pradžioje dirba Melbourne uoste. Vėliau išvyksta į Pietų Australiją, o čia vėl grįžta į Melbourną, gaudamas darbą Nylex Plastiko fabrike. Širdies negalavimams pasireiškus, 1961 m. paskiriama jam invalido pensija.

Kad ir invalidas pensininkas Andrius nepraranda prigimto darbštumo ir jį dažnai matome teikiantį pagalbą, kokią jis dar pajėgia teikti. Ypač didžią pagalbą davė ir daug rūpestingo darbo įdėjo tvarkydamas Melbourne Lietuvių Kultūros Fondo biblioteką, kurioje daugelį metų kiekvieną šeštadienį būdėdamas laukė su džiaugsmu, priėmė kiekvieną lietuviškos knygos skaitytoją.

Andrius Pridotkas buvo nuoširdus ir pareigingas Melbourne lietuvių bendruomenės ir jos organizacijų: LVS-gos Ramovė, Melbourne Skyrius ir Melbourne Lietuvių Klubo narys bei rėmėjas.

Ignas Alekna.

● **DR. AL. V. BERKIS** žurnale New Guard parašė, kad kai kurie liberalai New Yorke ir Naujojo Anglijoje yra nusistatę prieš rytų Europos, Baltijos valstybių piliečių vaikus. Nors jie darbštūs ir gerai moko, bet pavyzdžiui Harvardo universitetas nelabai juos nori įsileisti. Liberališkai nusiteikę studentai ir net pedagogai juos dažnai pa juokia.

● **VILNIUJE** etnografijos muziejuje atidaryta paroda "XVII-XX amžiaus pradžios apšvietimo priemonės".

Medinis stovas balanai, drožto medžio kėdė ir išdailinta vepstė - tai tarsi valstiečio trobos kampe, kur ilgais žiemos vakarais prie balanos šviesos sėdėjo audėjos. O greta - paprastos molinės ir medinės žvakidės, žibintai, kuriais buvo apšviečiamos trobos, ūkinės patalpos įvairių žemės ūkio darbų metu.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vietnamo taika pasirašyta. Amerikos belaisviai grįžta namo. Turėtų pradėti atoslugis ir ramus kūrybinis darbas.

Tačiau niekas nejaučia jokio palengvėjimo. Nedžiugina taika, nelinksmi ir tie, kurie baigė savo vargus nelaisvėje ir sugrįžo namo. Nė vienas jų neturi savo širdyje nusiramimo, nes prieš juos stovi tamsus klausimas: Už ką tiek daug buvo iškentėta? Dar gerai grįžusiems, jie šiaip ar taip liko gyvi, o kur tie jauni vyrai, jų tūkstančių tūkstančiai kurčiai žuvo Vietnamo džunglėse. Motinos apverks, kai kurios žmonos pasigailės, o kitos suiras naujus džiaugsmus.

Kokie rezultatai šio karo? Laimėjimų jokių. Vietnamiečiams nieko gero nepadaryta. Pietų Vietnamas paliktas sunkioje būklėje, o komunistų valdomoji krašto dalis pernelyg sustiprėjo. Juk tik vienas faktas daug pasako, kad Pietų Vietnamas niekur neperžengė šiaurės Vietnamo teritorijos ribos, o komunistai liko įsiveržę į Pietų Vietnamą ir kontroliuoja veikią trečdali visos pietiečių teritorijos.

Dar blogesnė padėtis politiniu požiūriu, nes šiaurės Vietnamo valdžia nesukelia jokių abejonių, o tuo tarpu dėl Saigono vyriausybės sukelti provokuojanti pasiūlymai, nes nustatyta, kad Pietų Vietnamas turi būti balsavimai ir turi būti patikrinta, kiek pasitikėjimo gyventojuose turi dabartinė vyriausybė. Šiaurės Vietnamo suvernitetas tvirtas, o čia liko plyšys, per kurį anksčiau ar vėliau srovės komunistinė įtaka.

Pietų Vietnamo pajėgos lieka silpnos ir kyla abejonės, ar jis sugebės išsilaikyti prieš vis gresmingesnę spaudimą iš šiaurės. Priedu, dar žadama materialinė parama šiaurės Vietnamui, kad jis sustiprėtų sėkmingiau smogtų į pietus, paglemžtų tuos žmones, dėl kurių Amerika išleido astronomines dolerių sumas ir paaukojo tiek daug nekaltų gyvybių.

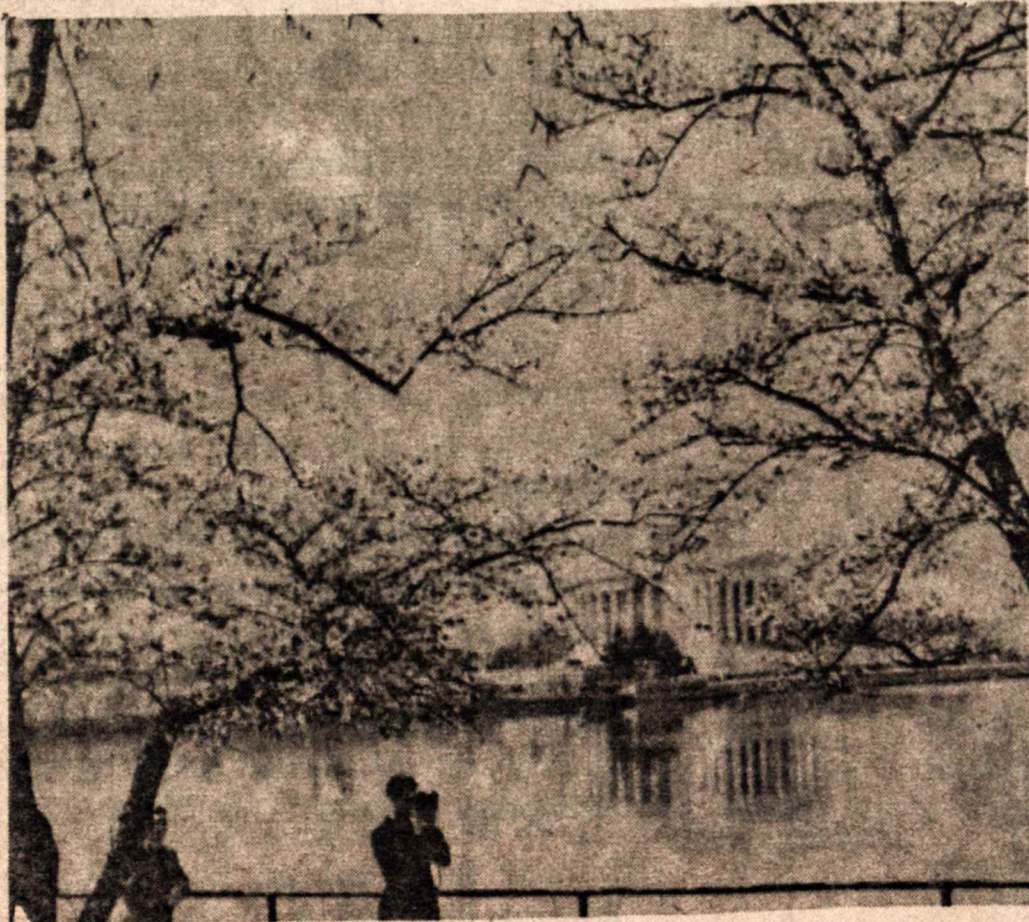
Nei taika nedžiugina,

nei poilsio nesimato, nes tas priešas, prieš kurį kovota nesusilpnėjo, bet aiškiai išėjo po šio karo stipresnis ir dar labiau gresmingesnis. Tuo tarpu, kai nyksta noras sustabdyti komunizmą, ką liudija nepaprastai didelis dezerterų skaičius Amerikos kariuomenėje, komunistinės pajėgos didėja.

Sakoma, kad Vietnamo karas yra baigtas. Bet ar jis paskutinis. Demokratinis pasaulis karo nenori. Bet kas žino, ką sugalvos komunistiniai agresoriai ir ar jie vėl neįvės žmonių į naujas kruvinas kovas.

Kazys Augulis

• Arabai bandė pagrobti traukinį. Grobdavo lėktuvus ir žmones, bet pirmu kartu buvo bandyta pagrobti traukinį. Tame traukinyje buvo daug žydų iš Sovietų Sąjungos ir jie norėjo patekti į Viena, o iš ten toliau vykti į Izraelį. Pagrobimą organizavo vadinamoji "Juodojo Rugsėjo" organizacija. Bet apie šiuos planus buvo patirta iš anksto. Austrijos valdžia laiku suėmė įtartus arabus. Kadangi nusikaltimas nebuvo įvykdytas, tai Austrijos valdžia pasitenkino tuo, kad tuos arabus ištrėmė į užsienį. Arabai planavo atkabinti nuo traukinio tris vagonus, kuriuose buvo žydai ir grasinant juos nužudyti, pareikalauti, kad tie vagonai būtų nekludomai praleisti į jiems palankią valstybę. "Juodojo rugsėjo" ne tik kerpšija žydams, bet taip pat ir sovietams, kurių draugiškumas nenuoširdus.

Vashingtone pražydo japoniskos vyšnios.

MAO TZE TUNGAS PRIEŠAS NR. PIRMAS

Sovietų centriniai laikraščiai susilaiko nuo Kinijos vado Mao Tze Tungo kritikos, nes čia dar vis norima su Pekinu bandyti tartis, ir tikimasi, kad kada nors su juo bus galima susigerinti. Bet kai kurios tolimos provincijos Sibiro leidinius pasirodo straipsniai daug atviresni. Ten nurodoma, kad ideologiniai skirtumai tarp Maskvos ir Pekino pradėjo reikštis dar 1956 metais. Bet tai ne tiek svarbu. Daug svarbiau, kad Pekinas stengiasi tiesioginiu būdu pakenkti Maskvai. Pekinas nuolatos bando atitraukti nuo Sovietų Sąjungos kitus komunistinius kraštus ir tuo būdu suardyti komunistinio pasaulio vieningumą.

Pekinas visur skatina kompartijose nacionalines nuotaikas, o kinų spauda pilna sovietinio gyvenimo kritikos.

Visiems žinoma formulė tautų apręžto suvereniteto komunistiniame pasaulyje arba Brežnevo doktrinos vardu vadinama. Bet dabar sakoma, kad čia ne kieno kito, tik Pekino provokacinis išradimas. Tai esąs komunizmo priešų bandymas pakenkti Maskvai. Jokių būdu nesą galima Čekoslovakijos ir Vengrijos įvykius sugretinti su šia idėja.

Pekinas santykiuodamas su Amerika esąs nusikaltęs darbininkų klasei. Pekino vadų pareiškimai, kad Kinijos ir Amerikos interesai sutampa, o Amerikos pagalba Kinijai svarbesnė, negu Sovietų Rusijos, esą melagingi. Tarp

Francis Gary Powers

G A R Y P O W E R S ŠIANDIENĄ

Visi gerai atsimena Amerikos šnipinėjimo lėktuvo U-2 nelemtą nuotyki Sovietų teritorijoje. Lėktuvas, kurį valdė Gary Powers buvo rusų pasautas ir jo pilotas pateko į sovietų nelaisvę. Kilo pasaulinio masto politinis skandalas. Kruščevas, tuometinis Sovietų premjeras įžeidžiančiu būdu elgėsi su prezidentu Eisenhoweriu. Numatytoji konferencija taikos reikalais Paryžiuje negalėjo įvykti. Tai įvyko

kitko prasitariama, kad visos šios aplinkybės parodo, jog kova tarp Sovietų Rusijos ir Kinijos esanti neišvengiama. Reikia, girdi, atsiminti, jog kovoje už socializmo įgyvendinimą, dabar atsirado antrasis frontas-idėjinis ir politinis frontas.

Dabar, sakoma, atsirado gan plati literatūra prieš Sovietų Sąjungą. Ir toji literatūra naudoja Pekino patiekiamą medžiagą. Visi antikomunistai dabar, sakoma, maitinasi Pekino sufabrikuotais duomenimis. Tai esąs Pekino propagandos gaminy.

Šie pasisakymai akivaizdžiai parodo, kad bedugnė tarp Maskvos ir Pekino nuolatos didėja. Sovietų Sąjungoje stiprėja įsitikinimas, jog su Pekinu geruoju ne bus galima susitarti, o teks jau atvira kovoti.

• JAV GIMIMŲ skaičius labai sumažėjo. Vidutinis skaičius vaikų vienai šeimai 1972 metais nukrito iki 2,03. Net depresijos laikais vaikų skaičius vienai šeimai nebuvo ma-

1960 metais. Powers išbuvo sovietų kalėjime 21 mėnesį ir nežinia kada jis būtų atgavęs laisvę, jeigu kaip tik tuo metu nebūtų sugautas garsus sovietų šnipas Rudolfas Abel. Amerika labai nenorėjo kenksmingo ir gudraus sovietų šnipą paleisti, bet sovietai vis tiek suviliojo, siūlydami už Abelį paleisti Gary Powers. Pasirodo, dabar Powers dirba visai paprastą darbą, jis skraido Kalifornijoje specialiu lėktuvu ir stebi vykstantį trafiką.

žesnis, kaip 2,12. Jeigu norima palaikyti gyventojų skaičių tokį patį, koks yra, reikia kad vienai šeimai vaikų skaičius būtų 2,1. Žmonių prieauglis 1972 metais sudarė 0,78 nuošimčio. Reikia atsiminti, kad dar 1956 žmonių prieauglis buvo 1,83 nuošimčių. 1972 metais gimė JAV 9 nuošimčiais mažiau negu 1971 metais. O tuo tarpu moterų skaičius kurių amžius leidžia gimdyti pakilo 878,000.

• ARGENTINOS prezidentu išrinktas Hektor Campora, kaip žinia yra Perono šalininkas. Jis net rengiasi Perona aplankyti Ispanijoje ir spaudos konferencijoje pareiškė, jog be jokių abejonių Peronas turės sugrįžti į Argentiną.

• Jean-Jacque Bertrand, buvęs Kanados vyriausybės galva mirė ligoninėje po nepavykusios operacijos. Bertrand buvo tik 56 metų. Jis daugelį kartų ėjo ministerio pareigas visoje eilėje kabinetų. Kanados premjeru jis tapo 1969 metais.

(Iš praeito nr.)

SUKILIMO UŽGNIAUŽIMAS

Nepaisant patirtų sunkių smūgių, skaudaus pralaimėjimo prie Biržų, Lietuvoje sukilimas buvo tęsiamas ir sukilėlių mūšiai bei susirėmimai su rusų kariuomene vyko įvairiose Lietuvos vietose, nes dar vis buvo tikėta ir viltasi sulaukti iš Vakarų Europos karinės intervencijos. Kauno sukilėlių vado pareigas ėjo Laskauskas, kuris veikė drauge su Mackevičiumi. Jie palaikė ryšius su kitais Kauno gubernijos sukilėlių būrių vadais.

Rusų vyriausybė nutarė pakeisti sukilimo slopinimo vadovybę. Nuo 1863 .V. I (13) Vilniaus generalgubernatoriumi su neapbrėžta valdžia veikti buvo paskirtas grafas M. N. Muravjovas-Korikas. Nuo 1863 m. gegužės 26 d. tapęs Lietuvos valdovu, griebėsi žiauraus, kruvino teroro ir kraštutinių represijų sukilimą užgniaužti. Muravjovas pagrindiniu uždaviniu laikė Lietuvos krašte įtvirtinti rusų vėliavą, ir panaikinti lenkų įtaką. Savo veiklą pradėję nuo sukilimo vadų korimo. Jo įsakymu B. Kolyška buvo pakartas Vilniuje, Lukiškių turgavietės aikštėje, 1863 m. birželio 9 d., o Z. Sierakauskas ten pat tą pačią metų birželio 27 d. Apskrityse įvedė griežtą karinį - policinį valdymą. Įsakė sudaryti miestuose ir apskrityse gyventojų sąrašus-knygas, įsteigti kaimų sargybas, konfiskuoti sukilimo dalyvių ir rėmėjų dvarus, o miestuose - namus; kaimams įvedė kolektyvinę atsakomybę. Visi bajorai, dvarininkai, o taip pat ir kaimų valstiečiai buvo apdėti specialiu mokesčiu. Visiems gyventojams, kas tik galėjo būti kad ir mažiausiai įtartas prita-

riąs sukilimui, grėsė žiaurus teroras: kalėjimas, katorga, ištrėmimas į Sibirą, gyvenamųjų sodybų - kaimų deginimas, turto konfiskavimas, šaudymas, kartuvės.

Dvarininkija tokio didelio ir žiauraus teroro nepajėgė atlaikyti ir, rusų administracijos verčiami, nuo 1863 m. liepos mėn. didelę jų dalis pradėjo rašyti kolektyvinius carui ištikimybės pareiškimus. Katalikų gi vyskupai ganytojiškais laiškais kreipėsi į sukilėlius, ragindami juos mesti ginklus ir pasiduoti caro valdžios malonei. Sustiprė-

jus terorui ir dvarininkams bei aukštiesiems dvasininkams išdavus sukilimą, Vilniuje bajoriška pagrindžio Lietuvą Valdanti Vadyba, vadovaujama dvarininko J. Geištaras, suiro. J. Geištaras buvo suimtas 1863 m. rugpiučio 12 d. Tuoju po to Vilniuje buvo sudaryta Lietuvos Provincijos Valdanti Vadyba, bet irgi pavaldi Lenkijos Laikinajai Tautinei Vyriausybei, ir šį kartą vadovaujant K. Kalinauskui. Radikaliųjų vadovaujama vadyba stengėsi ir toliau sukilimą palaikyti ir jį stiprinti.

Į 1863 m. pabaigą sukilėlių padėtis tapo ypač sunki ir beviltiška. Muravjovas metė prieš sukilėlius visas savo turimas karines jėgas. 1863 m. lapkričio mėn. kun. A. Mackevičius savo būrius išformavo ir valstiečius

K. JACKUS

Biržų apylinkės ŽIEMA

4

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliados romano "Sunkiausių Kelio")

Keletą kartų ir vėliau Sleževičius ėjo peronų prie apvalios durų arkos, kur kabojo sienlaikraštis, nes vėlėsi, kad atras naują išklijuotą numerį su šviežesnėmis naujienomis. Sniego trupiniai durstė veido odą ir vėlėsi ūsuose. Bet sienlaikraštis buvo tas pats, jau kelis kart perskaitytas.

Žiemos diena netrukus ėmė gesti. Gaivalinga sniego audra išseko, iššvaisčiusi visas atsargas iš savo aukštųjų aruodų. Pradėjo gerokai šalti, ir vakarų dangus, kur už akiračio griuvo saulė, išsižiebė nejaukia saulėlydžio pašvaiste. Paskui ėmė gesti ir saulėlydžio gaisai.

Pritemus, garvežys pabudo. Kimūs ir nervingi vienas po kito sekę švilpsniai keistai, raudulingai nušvokstė sutemose. Vagonai vienas po kito susistūmė girgždančiais buferiais. Šaltame, išgiedrėjusiame ore tas skambaliuojantis pasiruošimas kelionei aidėjo plačiai ir grasiai. Buvo pradėtas paskutinis kelionės etapas tarybiniais bėgiais. Toliau tarpustotė miške, trumpas tarpsnis iki sienos. Tą tarpsnį teks nueiti pėsčiam. Ir... už jo... — Lietuvos traukinys.

Sleževičiai susitiko žvilgsniais. Damos akyse žėrėjo oranžinis krosnelės nasrų atšvaitas.

Jis paėmė saujon jos kairiosios rankos pirštus ir suspaudė savo delne.

— Važiuojame, — ištare kažkaip pokštiškai džiugiai.

Vagonas judėjo, ir stoties pastatas, skurdžiai mirgėdamas retomis savo lempomis, slinko pro dar neužtrenktų durų plyšį.

— Kaip gera, kad audra nurimo, — pasakė Doma. Vyras linktelėjo galvą. Jis alegoriškai suprato audros sąvoką.

— Po audros ateis giedra, — pratęsė alegoriją Sleževičius.

2

Traukinys kažkaip skubėdamas privažiavo dviejų pasaulių sieną. Tartum ir nebūtų tos sienos. Lauko įdubiai po dienos atlydžio švytėjo grienių stiklais. Atrodė viena tamsi galybė valdė Molodečną, kita galybė trauko žemes Vakaruose. Kelerios rogės nuvežė juos ir jų menkus ryšulius iki traukinio į Vakarus. Naktį pasiekę Vilnių, Sleževičiai turėjo rodyti savo dokumentus rėksningai kalbančiam žandarui vokiečiui.

— Tamstoms reikėjo atvykti pora dienų vėliau, — lenkiškai pasakė paslaugus nešikas, triūsdamas su Sleževičių ryšuliais. — Po poros dienų vokiečių neliks nė kvapo.

Jis gudriai, suokalbiškai mirktelėjo:

— Bėga, kaip žiurkės, visu frontu.

— Ir kas gi bus po poros dienų? — paklausė Sleževičius.

— Lenkų legionas atmuš bolševikus. Kas bus, pone, klausai? Bus Lenkijos respublika. Nuo jūros iki jūros. Jeigu bolševikai įkiš snukį į Vilnių, čia jiems ir bus galas.

paleido namo. Tų metų gruodžio 17 d. Kauno aps., 5 km nuo Vilkijos, kun. A. Mackevičius supalydovais buvo suimtas ir gruodžio 28 d. viešai pakartas Kaune. Smulkūs sukilėlių būrliai Biržų krašte dar 1863 m. gruodžio mėn. tęsė nelygią kovą Biržų, Pasvalio, Pumpėnų, Karsakiškio ir Vabalninko apylinkėse.

1864 m. kai kuriose Lietuvos vietose atskirai sukilėlių būrliai dar tebekovojo su rusų kariuomenės daliniais ir policija, tačiau tai buvo paskutiniai, vienas nuo kito visiškai izoliuoti, didvyriško pasipriešinimo pasireiškimai, neturėję laimėjimo perspektyvos. 1864 m. vasario 10 d. buvo suimtas K. Kalėdus ir kovo 10 d. pakartas Vilniuje, Lietuvos laisvės kovos dainų rinkinys.

Per visą 1863 m. sukilimą, sukilėliai nebuvo užėmę jokios vietovės ir niekur nebuvo užvaldę jokios teritorijos, – tebuvo pasišalstyta po Lietuvos girais. Kauno gubernijoje sukilimas galutinai buvo likviduotas 1864 m. pavasarį. Dar kurį laiką sukilimo atminimą lydėjo Muravjovo (Koriko) represijos, taikytos visiems, kas tik buvo įtartas turėjęs bet kokių ryšių su sukilimu. Pagaliau tos represijos buvo nukreiptos prieš visą lietuvių tautą, uždraudžiant lietuvių naudą lietuviškais (lotynų) rašmenimis, pasalinant lietuvių kalbą iš mokyklų, uždarinėnt mokyklas, Lietuvos kraštą kolonizuojant rusais ir t. t.

—oOo—

Lietuvos istorijoje 1863 m. sukilimas buvo pirmas tokio stambaus masto ir tokios reikšmės liaudies masių judėjimas. Kaip per 1831 m., taip ir per 1863 m., o taipgi ir per akty-

vų pasipriešinimą antrajai bolševikų okupacijai 1944–1953 m. ("miško brolių" partizaninis karas,) – iš užsienio apart pažadų ir skatinimo sukilimą palaikyti, konkretesnės paramos, nei taip reikalingais ginklais, nei karine intervencija, – nebuvo sulaukta. Gal dėl gilesnio pramatymo, realesnės išvalgos stokos, bereikalingai buvo sudėtos viltys į užsieninę pagalbą.

Laisvos Lietuvos laikais, ypač jos pradžioje, Biržų krašte dar buvo senelių, mąčiusių ir pergyvenusių siaubinguosius sukilimo laikus. Biržai turėjo nemažai inteligentijos, bet už jų tarpo neatsirado, kuris būtų

"MŪSŲ SPARNAI"
1972 m. gruodis.

pasirūpinęs gyvųjų liudininkų atsiminimus surašyti ar svarbių istorinių įvykių vietovių detales patikrinti. Svarbesni šaltiniai:

1. E. XXIX tomas;

Kipras Bielinis "Dienojant", New Yorkas 1958; Dr. Kostas R. Jurgela "Lietuvos sukilimas 1862–1864 metais", So. Boston 1970;

Lietuvos TSR istorija, II t., Vilnius 1963; L. Bičkauskas–Gentvila "1863 metų sukilimas Lietuvoje", Vilnius 1958. "Mūsų Sparnai"

Sena Lietuvos ūkininkų sodyba

Žinia, kad vokiečiai bėga iš Vilniaus, buvo tikra. Visi kalbėjo apie bolševikų grėsmę. Minėjo Daugpilį, kur įžengę, rusai atnešė su savimi badą ir revoliucinį terorą. Visai nežinota apie bet kurią lietuvių veiklą. Atrodė – ta veikla kabinetiniai popierinė. Tik tai patys lietuviai smulkiau žinojo, kad Lietuvos Taryba, vokiečiams pasirašius paliaubas, nuo lapkričio 11 dienos ėmė elgtis drąsiau ir apčiuopiamiau. Tai buvo pirmojo Ministerių Kabineto dienos. Sleževičius patyrė, kad į išeivijos Rusijoje laikraščius patekusios žinios apie derybas su vokiečiais dėl Vilniaus valdymo ir, vėliau, dėl pirmojo kabineto sudarymo buvo peroptimistinės. Visa tai tada gaivino ir džiugino, o dabar buvo prieš juos nepatraukli tikrovė. Visi gyvena iš atsitiktinių maisto atsargų, visi sustojo prieš grasią bolševikų įsiveržimo perspektyvą. Raudonosios armijos kraustymasis vakarų link, Molodečnos stoty matytos scenos – visa tai tvirtino, kad Domos motinos atpasakota padėtis yra graudi realybė. To jie nelaukė, vargdami prekiniam vagone.

Jis užmigo keletui valandų. Nuovargis buvo stiprus. Kažkaip apmaudingai jautėsi iliuzijos praradimas. Tarėsi grįžtas į savo valstybę, kur advokataus, veiks savoje visuomenėje, dalyvaus politikoje, atkartos įdomų ir spalvingą advokato ir politiko gyvenimą, kuo yra ryškios prancūzų teisininkų ir politikų biografijos. Ties ta iliuzija iškilo rūkų debesys. Trumpas vaizdas pūgos, užplūdusios Molodečnos stoty, dabar, blėstant šviesioms iliuzijoms, kažkokiu žvarbiu speigo dvelksmu atsiliepė labai išvargusioje parvykėlių sąmonėje.

— Bet gi taip negali būti, — sumurmėjo staigiai įmigdamas.

Sapnavo lietuvių gegužines, buvusias dar prieš karą, bent prieš septynerius metus prie Žaliųjų ežerų už Verkių. Nebuvo karšta, ir visi vyrai leido laiką gegužinėse su švarkais ir kaklaraiščiais. Moterys su kulnus dengiančiomis sukniomis, su plačiabrylėmis šviesiomis skrybėlėmis. Įdomus ir mielas polinkis visiems būti basiems basutėliams ir džiūgauti, vaikštinėjant po vėsią pakrantės pievą, vilgyti kojas vandeny. Sapnavo Domos suknią, kuri kiek priminė jūreivišką palaidinukę savo pelerinos atlapais. Suknia buvo mėlyna, kaspiniai balti. Ežerų vanduo žydras, pušelių spygliai žalsvi, Domos suknia mėlyna...

Kaip ir beveik visi butai Vilniuje, uošvės butas erdvokas, kiekviename kambaryje aukštos, baltos kokinės iki lubų krosnys. Tai pirmoji saugi naktis po ilgo vargingo bastymosi Kalugoje, kur Sleževičius gavo įspėjimą – bėgti! Antras areštas būtų pragaištingesnis už pirmąjį. Lietuviškų bolševikų terorą smarkėjo...

Mieste kunkuliavo gyvenimas. Tą kunkuliavimą Sleževičius tuoj pajuto, gruodžio dvidešimtosios vėly rytą vos išėjęs į Vilniaus gatvių raizginį. Susitikimas su miestu jam buvo tarsi sugrįžimas iš sapno į gyvenimą. Vokiečių gatvėje pamatė kariškų vežimų vorą. Krūviai uždengti brezentu. Vokiečių kareiviai lydėjo pasitraukimo vorą. Palydovų veidai atrodė brutalūs.

Pro gatvių sankryžą priėjęs Katedros aikštę, pamatė dryžuotą vokišką vėliavą, vėjo gūsiuose smagiai plevėsuojančią ant Gedimino bokšto stiebo. Net sustojęs, stebėjo tą vėliavą, supratęs, kad net vokiečiai bokšto stiebą laiko simboliu krašto centru.

Rytas buvo žiemiškai smagus. Be sniego, bet patvoriuose ir ten, kur šešėliai nebluko dienos metu, buvo pripūsta dulkinų snieginų kruopų.

Bu s daugiau.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

POETAS FAUSTAS KIRŠA (1891 — 1964)

TREČIOJI KNYGA

Užgriuvo šlurpios mintys ant pečių darbingų!
Po ratais žemė kėlė maršą gedulingą.
Tėvų laukai nukaito varpų kupini,
Kur žagrės lankstėsi ant kalno ir slėny...
Tėvai su plaštakom kančioj akis užspaudė,
Žvalaus jaunimo priesaikom krūtinės griaudė:
"Mes neištirpsime, kaip vandeny druska,
Ant priešo mirštančio iškils teisės ranka!"

Ir paukštis žino, kur ir kaip jis lizdą kraustys,
Bet tu, žmogau, žinai: tavo prakeiks ir kaustys!
Ir veltui tavo šauksmas: "Viešpatie, už ką?"

Pravirko Vilniaus rūmai, Kaunas ašarojo,
Laisva tėvynės žemė slydo iš po kojų.
Kur Palanga-Merkinė, Plungė-Zarasai, -
Aidėjo almanos per Lietuvą skersai.
Pilių ir kryžių žemė kruvinai tuštėjo, -
Birželio mėnesį šlauriniai dūko vėjai...
Žalių laukų vainikuos galvos akmenų
Tuščiai vis laukė dar pavasario dainų...

Mirties bangų plasta, lyg maro metų skraistė,
Ir giminės, ir žemės dovanas išsklaistė,
Ir spaudė valandos nežinomų dienų...

Ant kelių puolė žmonės prie baltų altorių:
Ne duona jų malda, ne nuodėmės jie korė, -
Jie meldė laisvo oro-visatos žiedų,
Kaip varpos balančios brandinamų grūdų.
Aistrupasotinti, naganais skaldę aikštes,
Naktiniai grambuoliai-žmonių skerdikai švaistės.
Kodėl vergų pirkliais savo galva brangi?
Kur liems tikslams, žmogau, mirties klaidas regį?

Sprendimo be teisės žvarbus žengimas girdis:
Tėvynė parblokšta, sūnų pakirdo širdys,
Net saulės spinduliai lyg stūgautų drauge!...

"Sudiev, žali laukai! Sudiev, bažnyčių bokštai!
Vandens!... Vandens nors gurkšni! Alkstame ir trokštame!" -

8 psl.

FAUSTO KIRŠOS PALIKIMAS

Taip šaukėsi seneliai, jaunieji ir vaikai
Vagonuos užkaltauos ir sugrūsti plikai.
Kaip šlykštūs priešų snukiai ir trikampės šnervės!
O, koks platus dangus ir sveikinančios gervės!
Tenai, už miško, spindi laisvė ir garsai,
Mielai net angį glaustų švelnūs įtaisai!

Pabėgiai žviegia peiliais, ir vagonai dunda;
Kaip ratai velkami, širdy alsuoja skundai...
Tik tu, kančių pirkly, sau patalą taisai!

IŠ JURGIO BALTRUŠAIČIO

LIŪDESIO MALDA

Kai nuogą širdį laikui vergia
Būtis liūdnumais kruvina,
Priimk dienos triūsus, kaip garbę,
Pavakarių širdie mana!

Nors, skausmo bandymus saikuoju,
Širdis našlaidiškai graudi,
Bet žaizdos paslapčiai aukojas:
Kančios keliais-Dievo pėni.

Tik tarp šešėlių, kuriant dalį,
Pasaulis puošias gyvata.
Mes statom aukštumom laiptelių,
Kur žvaigždžių amžina puota.

Ir pranašingai naują vylių,
Prispaustas dulkių, tas statys,
Kas vainikus spyglių pamilo
Ir žemėje visas tremtis.
JURGIS BALTRUŠAITIS

Žiūrėk, žiūrėk, per kalną kuria
Net pats Tamošius Bekepuris,
Atšventęs riebias vestuves,
Nusgandęs, kad pakarti ves.
Primes, kad tu pasmaugei žydą,
Kad partizanų gal buvai,
Geidai gal turto su pavydu,
Ar su banditais kariavai,
Vistiek suras tau tikrą mirtį,
Būk tikras, gausi gera pirtį.
Paskui Tamošių Bekepurį
Pasklido Binkio atžalynas:
Vieni miškuose įsikūrė,
Kiti tarp vokiečių kankinas.
Kaip niekas, jauną kartą šaukia
Tėvynės meilė ir dvasia:
Brangi pašiurusi palaukė,
Brangus Dievulis danguose.
Brangus jiems mokslas-bet teisingas,
Brangus jiems žodis-bet širdies;
Ką agitpropas tik palies,
Jiems šaltu plienu kūnan sminga.

A. Petrikonis

Ruduo

FAUSTAS KIRŠA...

Vienišas poetas ir vienišas žmogus baigė
savo dienas Bostone. Supiltas kapas, pamin-
klas pastatytas. Tik nesibaigė tuo Fausto
Kiršos gyvenimas. Jis tebėra gyvas savo tė-
vynės širdyse ir mes apie jį kalbėsime
vis iš naujo. Ir toji knyga-"Palikimas" tėra
laikinas poeto priminimas. Nepavaizduotas
jis pilnai ir laukia didesnio dėmesio ne tik

pačių literatūros žinovų, bet ir visos lietu-
viškos visuomenės.

Nebuvo jam visada palanki kritika, kaip ir
daugeliui meno kūrėjų. Bet niekas ir niekada
jam neprikaištavo, kad jo balsas nebūtų nuo-
širdus ir atviras. Jo meilė Lietuvos gamtai,
jo prisirišimas prie gimtinės žemės visada
bus mums brangus.

kiekvienas asmuo, kurs norės gauti darbo, privalės gauti "darbo vizą". O taip pat visi tie, kas norės Kanadoje pasilikti ilgiau kaip tris mėnesius, bus priversti gauti iš Imigracijos įstaigos specialų leidimą. Ministeris Andras nuo gruodžio 28 dienos įvedė Non - immigrant Entry Records and Employment Viza Regulations taisykles. Tie parėdymai neličia Kanados piliečių ir jau priimtų imigrantų. Tačiau oficialės įstaigos neturėjo tikslių žinių kiek daug asmenų minėtas taisykles turės vykdyti. Apšunkinimai gauti darbą asmenims, kurie atvyko tik kaip turistai, daromi tuo tikslu, kad būtų galima suteikti darbo visiems Kanados piliečiams.

● **PERNAI** metais šimtas tūkstančių jaunimo buvo aprūpinti vasaros laikui plėgionis gyvenamomis patalpomis. Šiais metais ši programa žymiai praplėčiama. Jaunuoliai, kurie norės vasaros metu gauti

● **KANADOS** liberalai pašalpas gaudavo net 40,846. Jiems pašalpų išmokėjimai sulaukyti. Šis patikrinimas lletė tik 10 nuošimčių bedarbių. Ministeris Andras nurodė, kai kuriuos neteisėtumus bedarbių pašalpos išmokėjimuose. Pavyzdžiui, kai kas, reikalaujami bedarbių pašalpų, davė namų adresus, nurodydami tik Post O. Box, o tikrumoje tai buvo žiemos rezortai, kur gyvena turtingi asmenys ir džiaugiasi žiemos sporto malonumais. Bedarbių pašalpų srityje tolimesni tikrinimai bus vykdomi plačiu mastu.

NAUJI IMIGRACIJOS PARĖDYMAI

● **PARLAMENTE** ministeris Andras pareiškė, kad inspektoriatas, kuriose vietovėse patikrina bedarbių pašalpas gaunančius asmenis, viso jų buvo patikrinta 62,879 ir rasta, jog neteisėtai tas

Vyriausybės pareigūnai tuo tarpu prisipažįsta, kad niekas neturi supratimo, kiek tikrumoje neteisėtų imigrantų dirba Kanadoje. Dabar vykdomas tyrimas.

Vyriausybės parėdymu

Kanados užsienio reikalų ministeris M. Sharp:

- Na, kaip tu čia jautiesi?

Kanadietis iš Vietnamo taikos kontrolės komisijos:

- Visai gerai. Tik, matot, mažiukai nepatogumai...

darbo, privalės kreiptis į studentams skirtus ofisus Canada Manpower arba į vietos studentų organizacijas.

Vasaros metu studentams bus suteikiama progą mokytis dar vienos svetimos kalbos. Šia programa galės pasinaudoti 4,500 studentų. Kursai užtruks šešias savaites. Butus, visą išlaikymą ir mokslą apmoka federalinė vyriausybė.

● **PRAEITAI** metais dėl streikų buvo netekta 7,848,360 darbo dienų. Pernai buvo 532 didesnieji streikai, kuriuose dalyvavo 690,667 darbininkai.

● **DARBO** ministerijos pranešimu moterims dvigubai lengviau gauti darbo, negy vyrams. Gal but todėl, kad jos sutinka dirbti už mažesnę atlyginimą. Praeitais metais darbo gavo 60,000 moterų ir 30,000 vyrų. Lygiai ir bedarbių moterų yra mažiau, būtent tik 5.6%, o vyrų bedarbių 8%.

● **ONTARIO** statistika rado, kad 1972 metais ten žymiai padidėjo venerinių ligų susirgimai. Visi vietos venerinių ligų gydytojai įpareigoti apie kiekvieną venerinę ligą susirgimą pranešti į Medical Health Office.

EKONOMINĖ KRONIKA

Bedarbių skaičius Kanadoje sumažėjo nuo 688,000 sausio mėnesyje į 655,000 vasario mėnesyje arba nuo 7.7% į 7.3%. Dirbančiųjų skaičius pakilo nuo 8,881,000 iki 8,938,000. Praeitais metais tuo pat laiku dirbo 8,555,000. Quebec pro-

vincijoje bedarbių buvo 9.7%, Ontario tik 5%, Atlanto provincijose 12.6%, Prerijų provincijose 5.7% ir Britų Kolumbijoje 8.5%. Per 1972 m. dėl streikų prarastos 7,848,360 darbo dienos dėka 532 streikų su 690,667 darbininkais, prieš 569 streikus 1971 m. su 239,631 darbininkais.

AUTOMOBILIŲ

PARDAVIMAS

Kanadoje sausio mėnesyje buvo 26.4% didesnis, kaip pernai tame pat mėnesyje. American Motors automobilių pardavimas padidėjo 85.9%, Chrysler 45.2%, General Motors 32.1% ir Ford 17.8%. Daugumas užsieninių firmų automobilių pardavimas sumažėjo, pav. Toyota 4.2%, Datsun 4.2% ir pan.

SPALVUOTOS

TELEVIZIJOS

aparatus pardavimas Kanadoje praeitais metais padidėjo 55.6%. Jų buvo parduota 817,716 vienetų, iš kurių 505,451 buvo pagaminti Kanadoje ir 312,265 importuoti. Nespaltuotų aparatų buvo parduota 642,414, arba 22.7% daugiau kaip 1971 m.

IMPERIAL OIL

Montreal East rafinerija bus praplėsta investuojant 40 mil. dol. To pasėkoje gaus darbo 700 darbininkų.

MAISTO PRODUKTŲ KAINOS

per vasario mėn. pakilo 1.1% Vartotojų kainų indeksas pakilo nuo 144.5 sausio mėnesyje į 145.3 vasario mėnesyje. Taigi, ką 1960 m. galėjai pirkti už vieną dolerį, dabar reikia mokėti 1.45 dol.

Pr. R.

Kanados premjerui Trudeau Kingstono mokyklos mokiniai parašė laišką ir prašė, kad jis leistų jiems atvykti į Ottawą ir jį aplankyti. Premjeras sutiko ir mokiniukai gyvai su juo kalbėjos. Vienas klausė, kokie jo šeimoms reikalai, kitas norėjo žinoti ar jis dirba daug valandų, o trečias teiravosi, ar jis yra "bosas" ir tvarko visus Kanados reikalus. Trudeau jam atsakė, kad taip, bet greta yra ir daug kitų, kurie irgi kartu dirba. O dar vienas mažukas norėjo įsitikinti, ar ministras pirmininkas šiuose rūmuose dirba: - Taip, - jis gavo atsakymą. Ir dirbu kiek galėdamas geriau. Vaikai buvo tarp septynių ir 12 metų.

Kanados Vidaus Reikalų Ministerijos (Department of the

Secretary of State) **Pilietybės skyrius** (Citizenship Branch) **siūlo pa-**
ramą žmonių grupėms kurios nori

- pasidalinti savo kultūriniu paveldėjimu su kitais
- darbuotis drauge pakėlimui gyvenimo lygio
- pagelbėti išlaikyti asmenines teises ir laisves
- padėti išlaikyti ir vystyti vietinių gyventojų kultūrą
- sutikti kitus jaunos kanadiečius skirtingose krašto dalyse.

Tai yra tik keli tikslai Pilietybės Skyriaus programos, kuri ragina gyventojus tapti piliečiais.

APMOKINTI VALDININKAI MINISTERIJOS APSKRIČIŲ ĮSTAIGOSE, KURIOS RANDASI 18 DIDESNIUOSE MIESTUOSE GALI PATARTI IR PADĖTI. SUSIRIŠKITE SU JAIS ARBA RAŠYKITE:

**Information Services, Department of the Secretary of State,
66 Slater Street, Ottawa, Ontario K1A 0M5.**

SECRETARY OF STATE OFFICES

Newfoundland Sir Humphrey Gilbert Bldg., 3th Floor, P.O. Box 5368, Duckworth Street ST. JOHN'S (709) 722-6181	Québec 1080 Beaver Hall Hill, Room 2101 MONTREAL (514) 283-5689	Ontario Postian Building, Second Floor, 395 Dundas Street LONDON (409) 679-4335
Nova Scotia Ralston Bldg., 3th Floor, 1557 Hollis HALIFAX (902) 426-2118	130 Slater Street, Room 1129, Ottawa, Ontario HULL (613) 996-5977	Federal Bldg., Room 213, 33 Court South, Postal Station "P" THUNDER BAY (807) 345-1451
New Brunswick Terminal Plaza Bldg. 4th Floor, 1222 Main Street MONCTON (506) 858-2028	P.O. Box 395, Room 3, 243 Murdock Street, Noranda ROUYN-NORANDA (819) 762-4512	Manitoba 401 Federal Bldg., 269 Main Street WINNIPEG (204) 985-3601
Prince Edward Island (see above)	Ontario 130 Slater Street, Room 1129 OTTAWA (613) 996-5977	Saskatchewan 1867 Hamilton, 10th Floor REGINA (306) 525-6155
Québec 1141, Route de l'Eglise 5e étage Ste-Foy G1V 3W5 QUEBEC (418) 694-3831	55 St. Clair Avenue, E., Room 313 TORONTO (416) 966-6554	Alberta Sir Alexander McKenzie Bldg., Room 428, 9828 - 104 Avenue EDMONTON (403) 425-6730
P.O. Box 335 550 Bonaventure Room 205A TROIS-RIVIERES (819) 375-4846	Suite 504, 150 Main Street West HAMILTON (416) 523-2355	North West Territories (same as Vancouver, B.C. address)
Trust Royal Building, Room 500, 25 Wellington Street North SHERBROOKE (819) 565-4772	Federal Building, Room 346, 19 Lisgar Street South SUDBURY (705) 673-1121	British Columbia Suite 201, 1271 Howe Street VANCOUVER (604) 544-3753

**Secretary
of State**

**Secretariat
d'Etat**

Mūsų mišiam prieteliui

A + A

JONUI SVEIKAUSKUI

staiga mirus, jo šeimai reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime

M.P. Girdžiai
O.J. Šeidžiai

JONUI SVEIKAUSKUI mirus, jo žmonai Julijai, dukrai Elvyrai, sūnui Algiui ir visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

L.K. Mindaugo šaulių kuopa

JONUI SVEIKAUSKUI staiga mirus, jo žmoną Juliją, dukterį Elvyrą su šeima, sūnų Algį ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

"Neringos" Jūrų šaulių kuopa

FRANKIUI SPUDŽIUI mirus New Yorke, jo žmonai Bronei, sesutei M. Akelijenei, broliui A. Ramanauskui ir jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškiamė

Adelė ir Petras Botyriai

PETRUI VILENIŠKIUI mirus, jo žmoną Eleną ir šeimos narius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Ona Vileniškienė
Bostonas, JAV-bės.

KĄ GAUNA AMERIKOS
KARO BELAISVIAI

GRĮŽE IŠ VIETNAMO

Kiekvienas karo belaisvis, sugrįžęs iš Vietnamo, gaus stambesnes pinigų sumas. Pirmiausia jiems bus išmokamos algos už visą nelaisvėje išbūtą laiką, įvairias santaupas, kokios per tą laiką susidarė ir priedu dar specialų atlyginimą už buvimą karo nelaisvėje.

Kiekvienas karo belaisvis turi teisę gauti pilną savo algą, kokią jis gaudavo prieš tai. Pagal kario pageidavimą, jam išvykstiant į frontą, buvo kartais išmokama nurodyta suma jo giminėms ar šeimai. Visos neišmokėtos sumos buvo įnešamos kario vardu į banką.

1970 metų įstatymas sako, kad kiekvienas karys už kiekvieną išbūtą nelaisvėje dieną dar gauna po penkis dolerius. Be to

viso, karo žinyba išdirbo tam tikrą sistemą santaupoms tam laikui, kol kariai buvo Vietnamo fronte. Karys gaudavo dešimtį nuošimčių nuo tos sumos, kuri buvo jo vardu padėta į banką. Ir dar kiekvienas karo belaisvis gauna vieno mėnesio atlyginimą už kiekvienus metus išbūtus karo nelaisvėje, nes jie tuo laikotarpiu negalėjo pasinaudoti įstatymu leidžiamomis atostogomis. Dar kita privilegija Vietnamo kariams, tai ta, kad buvo atleidžiami nuo visų mokesčių, kuriuos visi piliečiai moka. Didelė dauguma karių nelaisvėje išbuvo po ketvertą ar penketą metų. Ir dabar jie sugrįžę į namus vienu kartu gaus dideles sumas pinigų. Yra 79 kariai, kurie gaus tarp penkių dešimčių tūkstančių iki šimto tūkstančių dolerių.

• AMERIKOS leidėjų tarpe vyrauja tokia nuomonė, kad sovietams prisidėjus prie tarptautinės konvencijos dėl autorių teisių, santykiai su sovietų rašytojais bus apsunkinti. Neabejotinai Kremlius norės kontroliuoti ką užsienis gali spausdinti ir ką ne. Aišku, kad bus trukdomas spausdinimas tų veikalų, kurie Kremliaus režimą bando kritikuoti. O rašytojai, kurie slapta pasiūsdavo savo knygas į vakarus spausdinti, bus pažaboti, greičiausia jiems ne bus galima atvira pasiūsti priklausomą honorarą.

Ir aplamai bus sutrūdyti santykiai su rusų intelektualais. Kremliaus aiškus noras nusilpninti vadinamus disidentus, kurių veikla skleidė nepasitikėjimą esama tvarka.

Savo keliu, sovietų įstaiigos panorės kontroliuoti tuos raštus, kurie bus laisvajame pasaulyje spausdinami. Einant esama konvencija, sovietai bandys trukdyti spausdinimą tokių knygų, kurios jiems nepageidaujamos.

• V. POVLAVIČIENĖ, Memmingeno, Vak. Vokietijoje, lituanistinės mokyklos vedėja pranešė, kad anksčiau šią mokyklą lankė 15 mokinių, o dabar liko tik 11. Bet tik viena mergaitė visai laisvai kalbanti lietuviškai...

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1973 METAIS

PRADĖDANT NUO \$595⁰⁰

Išvykimo datos: gegužės 17, 31, birželio 14, 21, 28, liepos 5, 12, 19, 26, rugpjūčio 2, 9, 16, rugsėjo 6, 13, spalio 4 dienomis.

Lankoma Maskva, Vilnius, Druskininkai, Trakai ir Kaunas.

PUIKUS SUSIJUNGIMAS SU MONTREALIU IŠ VISŲ
DIDŽIŲJŲ KANADOS IR USA MIESTŲ.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Jau pratomas vietų ribotumas!

Parūpiname dokumentus JŲSŲ GIMINĖMS išsikviesti iš Lietuvos. Siunčiame siuntinius ir automobilius į Lietuvą. Rašykite anglų kalba:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.

MONTREAL 13^e, P.Q. — CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street LaSalle, Que. TEL: 366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtys. Sav. G. Desrochers

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius

366-0330

140 - 2e AVENUE LASALLE

- Šildymo ir vandentiekio taisymas ir nauji įrengimai.
- Vandens šildymui tankų pardavimas ir įrengimas.
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas.
- Visi įkainavimai neapmokami.

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

[vairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame [vairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

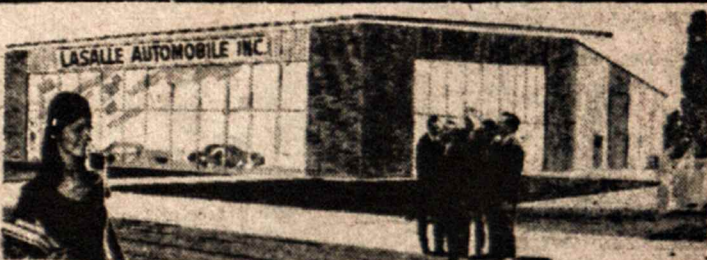
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

P A R D A V I M A S

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks
7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 355-3364

po chicagos dangum

Lietuvos Gen. Kons. J. Daužvardienės pagerbimas įvykęs kovo 11 d. Drake viešbūtyje, buvo gausus. Virš 600 svečių, dar daug norėjusių patekti, negavo progos. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejus sulaukė netikėto lietuvių parėmimo. Gen. kons. J. Daužvardienei buvo įteiktas Garbės Diplomas ir už nuopenlus visuomenei atžymėta įžymiosios Lietuvos Amerikietės vardu. Buvo daug sveikinimų: savųjų ir kitų valstybių atstovų. Buvo išleistas gražus šio parengimo leidinys. Apie konsulės darbus ir veikla reikėtų plačiai rašyti, bet pakaks šiuo tarpu pažymėti faktą, jog ji ir vėlonis dr. P. Daužvardis dirbo ir dirba Lietuvos laisvės reikalui nepataikaudami priešams. Jie visada patys tikėjo ir mus įtikino, jog tikrai Lietuvą kelsis laisvam gyvenimui.

LIETUVIŲ PREKYBOS RŪMAI kovo 14 d. turėjo savo eilinį susirinkimą, kuriame J. Bacevičius aiškino apie naujoves mokesčių atsiskaityme. Labai gerai, kad valdyba suteikė progos nariams dauglaup pažinti įvairius dabar velkiančių mokesčių reikalavimus, privalumus ir naujus punktus. Į narius įsirašė Algis Barakauskas, V. Bardis, A. Lubertas, Anna Sliteris. Mėnesio bėgyje mirė šie nariai: Kazys Juknis, Kazys Malonis, Charles Zubras, J. Zalga. Šių metų metinis LPR - mūsų bankietas bus geg. 19 d.

CHICAGOS DEMOKRATAI gavo du didelius smūgius:

pirmiausia buvo rastas kaltu fed. teisėjas ir buvęs gubernatorius Otto Kerner, o paskutinę savaitę apkaltinę Cook apskr. klerkas E. Barrett, kuris ėmęs kyšius, nemokėjęs mokesčių, apgaulingai naudojės pašto patarnavimu, rasta 18 nusikaltimų. JAV prokuroras Thomson sako, kad bus griežtiai stipriau visi sukčiautojai, nesvarbu kokios jie aukštas tarnybas turėtų. Tai labai gerai, juk miręs Powell paliko nesutvarkęs virš 3 milijonų, o kur jie dingę nežinia. Nesuprantama, juk užimamos vietos yra gerai apmokomos, kodėl dar reikia imti kyšius.

NESENAI ATBĖGĘS su visa šeima adv. Zigmas Butkus apleido Chicago ir išvyko pastoviam apsigyvenimui ir darbui į Washingtoną. Adv. Z. Butkus yra pareiškęs, kad jis parašys visą gyvenimo žiaurumą Lietuvoje didelėje knygoje, kurią išleis svetimtųjų leidykla.

NELAIMĖS IR MIRTYS mus lanko kasdien. Štai perspėjimas visiems: jei kartais yra susižeidžiama, tai būtinai reikia eiti pas daktarą ar ligoninę. Visų mūsų nustebimui, atsitiko nelaimė Vladimirui Norušui, jis susimušė koją, kuri pamėlinavo, nors buvo gydytojo stropiai prižiūrimas gavo kraujo užkrėtimą ir mirė staiga vos 51 metų sulaukęs, paliko keturi vaikai, žmona, motina. Atsispyrė iš mūsų tarpo sol. Kazimierą Milerienę, kurios dukrą yra solistė Kristiną Pirmyn chore.

Vieneri metai kaip mirė Lituanistikos Instituto įkūrėjas mokyt. Domas Velička, kuris buvo prisimintas pamaldomis Tėvų Jezuity koplyčioje.

KAZIUKO MUGĖ ŠIEMET JC plačiai prasiskleidė, bet kartu atnešė visuomeni nusistebėjimą, kad nebuvo parduodamos lietuviškos knygos ir plokštelės. Sakytų bobulės turguje, visko buvo, bet dvasios peno nei kristelio. Skautai akademikai aiškina, kad jie jiems nedavė išleisti Lietuvoje knygų ir plokštelių pardavinėti, tai jie atsisakė tą darbą atlikti. Kons. J. Daužvardienė ir skautų vadai buvo prieš savaitę laiko perspėti, kad jei komunistinė spauda bus skautų mugėje, joje įvyks riaušių, vadai tarėsi bet akademikai nenusileido. Reikėtų tą pareigą iš akademikų atimti ir pavesti kokiame turtui, kad daugiau tokių išdaigų nesikartotų. Juk tik visų tikslas yra grynos lietuviškos spaudos platinimas jaunimo parengimuose, saugant jį nuo visokių izmų ir nešvarių idėjų. **MŪSŲ SPORTININKAI** jau ruošiasi išvykimui į Europą, kur išvykstama rugpjūčio 25 d. grįžtama rugsėjo 17 d. Kas norėtų kartu su sportininkais pasinaudoti papigintu keliavimu, prašome kreiptis į J. Banį 582-5939. Inž. A. Rudis yra kelionės globėjas, todėl kovo 17 d. visi sportininkai, kurie kelionę rūpinasi turėjo specialią radio programą Lietuvių Forume.

KUN. DR. J. PRUNSKIO 40 m. kunigavimo sukakties proga, kovo 10 d. per Lietuvių Radio Forumą įvyko Vyt. Kasniūno ir selezianto pasikalbėjimas. Kun. dr. Prunskis pasirodė labai

Skulptūros detalė šv. Kazimiero kapinių paminkle,

darbštus žurnalistas, rašytojas ir aukotojas, mokąs daug svetimų kalbų, išgyvenęs įvairių momentų. Jam grasino ir Chicago komunistinė "Vilnis" kam jis taip griežtai rašęs prieš Sovietų Rusiją, net liepė atsiminti, kad giminėms Lietuvoje, gręsią Sibirą, tardymai. Jis nepabūgo jų begėdiškų veiksmų ir toliau aiškino pirmasis atbėgęs po okupavimo apie bolševikų žiaurumus 1940-41 m. Bet Kruščio dėka jis iš Sibiro sugebėjo atsikviesti savo motiną virš 80 metų, kuri net Marijos paveikslą iš ten pervežė į Chicago, prie kurio tūkstančiai Sibire meldėsi, giedojo ir verkėdavo.

CHICAGOS MĖRAS DALEY kovo 9 d. demokratų bankiete greitai pareiškė, kad praėjusieji rinkimai buvo šlykščiai sužaloti visokių iškrypelių, bet demokratai ir toliau veiks solidarai. Mėras sakė, kad jis sieks miesto taršos sumažinimą, net jei reikės ir automobilių skaičių miesto centre sumažinti, bet taip pat jis nori, kad būtų prarastas Crows-town greitkelis, kurio pravedimą sustabdė guber. Walker, nes pažadėjo rinkiminėje eigoje jo netiesti. **SENELIŲ GLOBA** rūpinasi miesto socialinė įstai-

ga, kuri yra įsteigusi visame mieste virš 30 savo būstinių. Lietuvių sodyboje M. Reklaitis suteikia įvairias informacijas. Kovo mėn. 12 d. televizijos kanale 2 įvyko pasikalbėjimas apie senelių pašalpą lietuvių tarpe, kur dalyvavo p. M. Reklaitis ir Vyt. Račkauskas. Seneliams yra duodami valgiai ir parama. Yra daug senelių, kurie jokios pensijos negauna, todėl virš 30 milijonų žmonių turi išsiversti be jokios pagalbos. Kongresas jokio įstatymo dar tuo reikalu nepriėmė, o reikėtų, nes pinigų kitur švaistoma daug. Galėtų gauti iš įvairių fondų paramos ir Lietuvių Sodyba ar Lietuvos Dukterys, kurios rūpinasi seneliais ir nelaimingais, kurie netekę šeimų ar dėl kitokių priežasčių sulaukę senatvės neturi kur dėtis.

CHICAGOS IR ILLINOIS spaudą plačiau įvykdė konsulės J. Daužvardienės pagerbimą. Tiek dienraščiai, radio, mūsų apylinkės laikraštis SW Herald dėjo straipsnius ir nuotraukas. Illinois atstovų rūmai vas. 28 d. irgi pagerbė, rezoliucijoje nušviesta jos darbuotė, pasiekti mokslai ir gyvi veikla, kaip lietuvių taip ir amerikiečių tarpe.

Lietuv a tėvyne mūsų... Atlieka Brighton Parks lituanistinė mokykla
Foto M. Nagis.

Žmonės nepaliaunamai ieško vietos, kur svelčiau geriau gyventi. Anglų rašytojas James Hilton, / 1900 - 1945 m. / parašė "Lost Horizon", už kurį 1934 m. apdovanotas Hawthornden premija. Tenai aprašoma kažin kur aukščiau kalnuose, gal Azijoje, esanti vietovė stebėtinu būdu nepasiekiamą šalčių, turinti idealų klimatą, ir joje gyvena laimingi žmonės. Ilgainiui tokia vietovė žmonių pradėta vadinti Shangri-La.

Jau ne vienas filmas pastatytas pagal tą J. Hilton veiklą. Pataikė nemirtingai įdomią temą. 1973 m. "Columbia" filmų studija Hollywood'e paleido naująsias filmą vardu "Lost Horizon". Keista, bet filmas, be jokio reikalo, padarytas muzikiniu, ir prastu muzikiniu. Producersis Ross Hunter, jau pagaminęs 45 filmus, kurių 43 davė pelno. Direktorius Charles Jarrott. Muzika Burt Bacharach.

Vaidina garsūs artistai: Peter Finch, Liv Ullmann, Sally Kellerman, George Kennedy, Michael York, Olivia Hussey, Charles Boyer, John Gielgud ir kt.

Filmas pradedamas įdomiai, nors nutolsta nuo originalaus teksto. Vėliau dar labiau nutolstama ir galutinai pasimetama.

Įvelta netik nerekšmingų, bet filmo minčiai labai kenksmingų įtarpų, kaip ne marškinių šokantieji baletininkai/ pigus holyvudiškas šposas, / dainavimas merginiai besivartant ant paupio akmenų, ir kt.

Visas veiksmas įveltas į tokias neįtikėtinai scenas, kad visiškai prarandi pasitikėjimą ir žiūri, kaip į nevykusį vaizdavimą. Sakysime, koku būdu Shangri-La vietovės žmonės turi puikiausius rūbus, beveik nieko neveikia, turi ištaigingiausias bibliotekas, degina be saiko žvakes, mokykloje tesimoko šokinėjimo ir niekelių. Gi, jei tai būtų ideali vietovė, kur žmonės gyvena, kaip vyriausias dvasielinkas sakė, virš dviejų šimtų metų, tenai norėtų pasilikti ir laikas nuo laiko atvykstantieji, per sniegynus, karavanai ir stebėtinai karšto žinią patyrusieji.

Kaž kaip dalyviai atrodo netinkantieji partijoms.

Puiki artistė norvegė Liv Ullmann čia visiškai neturi kur pasireikšti, pigiai stripinėja. Gerai atrodo Charles Boyer, vaizduodamas vyriausį Lamą, bet jo partija praturtinta paslaptingu apšvietimu, kondensuotu žodžiu. John Gielgud išpuodingas, nors kiek abejojo, ar gali turėti

taip vakareitiškai išprūsiną veidą. Sally Kellerman pavaizduoja norkotikę, ji atrodo ir pagijusi tebėra pasimetusi. Filmui visai netinka komikas, šokinėjantis su mokiniais. Geram artistui Michael York nebuvo progos pasireikšti.

Galaš esu per daug kritiškas. Įdomu, kaip patiks jaunimui? Premjera "Columbia" studijai filmas kainavo apie 130,000 dolerių. Filmą spalvos geros.

PASKUTINIS TANGO PARYŽIUJE

United Artists Corp. Hollywood'e platina italų ir prancūzų susuktą filmą "Last Tango in Paris", su Marlon Brando, Maria Schneider ir kt. 132 minučių ilgumo. Spalvotas. Producersis Alberto Grimaldi. Direktorius Bernardo Bertolucci, jo ir rankraštis.

Anksčiau iš dviejų filmų su Marlon Brando išėjau nepatenkintas. Šis filmas irgi labai garsinamas, spaudai kvietimai dvigubai pertikrinti. Tai kas čia tokio nepaprasto bus?

Trumpai, tai pronografiškas filmas. Brutaliausi moters išprievartavimai, atliekami Marlon Brando.

Tokiame filme negali būti kalbos apie kokią nors meninę vertę, nes visas persunkta pigiais seksualiniais vaizdais. Filmą pabaigoje Marlon Brando nušaunamas jo buvusios meilužės.

Algirdas Gustaitis.

SOVIETUOSE PAGREITINTA ABORTŲ PROCEDŪRA

Štai pasikalbėjimas su Nina, kuri baigė ekonomines studijas, toliau dirba, turi maža dukrelę, vyras irgi dirba. Su savo draugėmis kalbėdama, ji griežtai pasisako, kad antro kūdikio ji nenorinti. Jau tos vienos mergaitės ji negalinti prižiūrėti. Jeigu ne jos motina, tai būtų tikras vargas. Ten neapraktikuojamos piliulės prieš neštumą, nėra ir kitų efektyvių priemonių neštumo išvengti. Ką ji darys, jeigu taip atsitiks? Ji paprastai pasakė: Padarysiu abortą. Taip darančios kitos jaunos moterys, dešimtimis tūkstančių. Jau taip priimta, kad tokiu atveju jauna moteris gauna trijų

dienų iš savo darbovietės atostogas. Abortas kaštuoja tik penkis rublius. Nina čia pat paaiškina:

- Aš nepažįstu jaunos moters Maskvoje, maždaug 25-32 metų amžiaus, kuri nebūtų padariusi aborto.

Sovietinės visuomenės nuotaikas tiksliai apibūdina šis opus ir visame pasaulyje abortų reikalas. Oficialiai sovietuose moterys turi lygias teises. Bet jos, tik su labai menkomis išimtimis visos dirba, visoje industrijoje moterys sudaro pusę visų dirbančiųjų. O kai kur moterų yra daugiau darbininkių, negu vyrų.

Bet moterys sovietuose jaučiasi daugeliu požūriu sunkiai. Jos nukenčia tokiais atsitikimais, kai išsiskiria su vyrų, butuose ir namuose ten esama žymiai mažiau patogumų, negu vakarų miestuose. O prie to dar prisideda ir dažnūs abortai. Ne visos moterys gerai supranta, kad pakartotini abortai ardo moters sveikatą, silpnina nervus ir jas pernelyg greitai sendina. Valdžia šioje srityje jokių pastangų nedaro ir nepalengvina moters būklės.

Užsienio korespondentai gyvenantieji Maskvoje, nurodo, kad lytinėje srityje sovietainės rūpina jaunuomenę tinkamais apšviesti. Todėl pasitaiko perdažni nelegalių kūdikių gimimai, ypač visai jaunos mergaitės. Sovietų moterys esančios jau įpratusios prie abortų, jos į tai žiūrinčios kaip į rutinos, kasdienį reikalą. Bet ir čia sovietuose nėra vadinamos lygybės. Turtingų klasių moterys darančios abortus, kaip sakoma "na lievo", tai reiškia privačiai, ne oficialėse ligoninėse. Ten jos turinčios žymiai daugiau pato-

Dievo Karalystės

Žinios

1

SKELBIMAS

Tema:

APIE PRISIKĖLIMĄ IŠ NUMIRUSIŲ:

BILIJONAI BUS PRIKELTI IŠ KAPŲ IR APTURĖS AMŽINĄ GYVENIMĄ ANT ŽEMĖS.

SIANDIEN, kuomet tūkstančiai žmonių miršta kasdien, klausimas kyla apie jų amžinąjį likimą turėtų būti taip jau labai svarbus ir įdomus kiekvienam protaujančiam žmogui, ypač tikintiesiems. Siandien sutinkame daug tokių, kurie jau nebūti jokio tikėjimo į pomirtinį gyvenimą, bet mano, kad mirusieji mūsų draugai pasiliks amžinai numirusiais. Kiti gi, galime sakyti, yra ant tvoros, svyruoja ir abejoja; nes jų galvose nuolat sukasi klausimas: "Ar yra kokia nors viltis numirusiems? Ar jie kada nors atsikels ir sugrįš pas gyvuosius? Kokia bus prisikėlimo tvarka?" ir tam panašiai.

Ant nelaimės pasauliniai mokslo vyrai ir gudrieji jokių tikrų žinių apie numirusius neturi ir negali surasti. Todėl neverta praleisti laiką įsiekiojime patenkinančio atsakymo pas tuos, kurių nuomonės arba spėjimai tarpu savęs nesutinka ir jokio pagrindo neturi. Įsiekiojime atsakymo tikrajame Tiesos ir Šviesos šaltinyje, Biblijoje, kuri yra rašytasis Dievo Žodis. Pažiūrėję į Bibliją, Sventąją Raštą, mes randame tikrą ir širdį palinksinantį atsakymą, kad išties yra viltis, kad mirusieji mūsų draugai ir mylimi giminių nėra amžinai žuvę.

Bus daugiau.

Kas domisi apie Tiesą, reikalaukite spaudos veltui šiuo adresu:

Lithuanian Bible Students,
212 E. 3rd Street,
Spring Valley, Ill. 61362

gumų, operacija atliekama jau be skausmo. Bet tada reikia mokėti jau 40-50 rublių. Sovietų moterys gerai žino, kad vakaruose yra piliulės nuo neštumo, tad dažnai jos prašančios pas turistus iš vakarų, ar kartais jos negalindčios sušelpiti tomis piliulėmis. Sovietų moterys pasiilgusios medicininių žinių sekso srityje. Prieš kiek laiko rytų Vokietijoje bu-

Nukelta į 15 psl.

Pavasario silueta sporto aikštėje.

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELBIMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARŠĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIU PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

1973 m. kalendorius - \$1,50.

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais "TALKA" uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5½ %
šėrus ir sutaupas	6½ %
už vienų metų terminuotus indėlius	7 %
ir 3 metams 7½ %	
Duodame:	
asmenines paskolas iš	10 %
nekiln. turto paskolas iš	8½ %

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Uttikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$3,300,000.

"Kaziuko Mūgės" loterijoje įvykusioje kovo 11 d. liko dar neatsiimti du fantai Nr. 298 ir Nr. 384, prašau nedelsiant kreiptis pas R. Bagdonienę tel: 385-0041.

Loterija buvo turtinga fantais. Specialią Premiją Raguolį aukojo Medžiotų ir Žuklautojų klubas "Giedraitis" ir laimėjo p. V. Petkūnaitė (Nr. 189).

I-ją premiją p. L. Stungevičienės aukotą paveikslą laimėjo p. Buinys (Nr. 388) II-ją premiją p. p. Bartklienės ir L. Kontenienės aukotas gėles laimėjo p. Ryblenė (Nr. 31) III-ją premiją KNIGHT T. V. & RADIO sav. A. Pilypaitis aukojo Vizdulį ir laimėjo p. Stabingis (Nr. 35) IV-ją premiją "Aido" plokštelę dar neatsiimta (Nr. 298) V-ją premiją p. J. Kažemėko aukotą dešra dar neatsiimta (Nr. 384) VI-ją premiją aukotą p. O. Šarūnienės puodelis laimėjo p. A. Mikalauskaitė (Nr. 303) VII-ką premiją aukotą p. E. Antanaitienės-pagalvėle laimėjo p. J. Builonis (Nr. 123).

R. B.

MALONUS HAMILTONIEČIAI

Tautos Fondo Hamiltono Skyriaus Valdyba kreipėsi mieli hamiltoniečiai į Jus su savo prašymu paaukoti Tautos Fondui. Padėti garsinti Lietuvos vardą pasaulyje tiek per radio, T. V., spaudą ir diplomatinis pasikalbėjimus.

Šiais laikais yra labai didelis ginklas radio, t. v., ir spauda, o tam reikalingos lėšos. Jei gu prieš 20 metų dauguma aukodavo 2 dol. ir daugiau. Tais laikais uždėbis buvo 1 dol. per valandą, tai vidutiniškai

kai reikėdavo 2-3 valandų darbo. O dabar uždėbis yra vidurkis 5 dol. per valandą dar ne kurie aukojo 1 dol. arba nieko.

Ar jau esame užmiršę, kad esame lietuviai? Aš manau, kad dar nėra užgesęs lietuviškas jausmas bei dvasia. Yra atsitikimų, nle kurie nebenori būti lietuviais kokiam subuvime, kartais nelietuvius pradeda ką nors pasakoti apie lietuvius ką nors gero. Tuomet irgi atbunda to žmogaus sąžinė ir prisistato "I am Lithuanian." aš esu lietuvis.

Mieli lietuviai atidarykimsavo sąžinę ir duris renkančiam aukas neišleiskim jo tuščiomis. Kiek aukos tiek kiekviena auka yra auka. Gal rinkėjo ar vadovaujančio veidas nepatinka, vis tiek atlik savo lietuvišką pareigą ir sąžinės šauksmą. Jei gu kartais neaplanėtų aukų rinkėjas prašome įnešti į bankelį Talka sąskaitos nr. 110. Vajus pradėdama š. m. kovo 17 d. baigiamas balandžio 30 diena.

T. F. Valdyba

VOKIETIJOJ

Vokietijoje senelių prieglaudoje, Vasario 16-sios minėjimas įvyko vasario 10 d. Minėjimo tikslas, supažindinti vokiečių visuomenę su Lietuvos okupacija.

Retas susitikimas. Kovo 3 d. Merkių viešnageje So. Bostone susitiko keturi Lietuvos sporto veteranai: Juozas Vilpišauskas iš Brooklyn, N. Y., dalyvavęs 1924 metų pasaulio olimpiados Paryžiuje su trim 1928 m. olimpiados Amsterdamame dalyviais, Juozu Vinča buv. Pabaltijo bokso čempionu, Kaziu Mer-

kiu, taip pat bokso čempionu ir Paulina Radzilyte - Kalvaitienė, bėgimo čempione.

• PRANAS CESNULIS kanadietis lietuvis, parašė atsiminimų knygą "Nužemintieji", kur vaizduojama Pilsudskio laikų Vilniaus krašto okupacija. Knygą išspausdino "Rūtos" spaustuvė Hamiltone.

ATGAIVINTAS LIET. ŽURNALISTU S-GOS LOS ANGELES SKYRIUS

Kadaise šio Skyriaus pirm. St. Paltus buvo be išplečias veiklą tam tikra kryptim, bet skyriaus veikimas vėliau apmirė ir penkis metus nerodė jokių gyvybės ženklų: keitėsi v-bos ir būdavo šaukiami susirinkimai, bet nariai neatvykdavo.

Praeito gruodžio 10 d. susirinkęs tuzinas vietinių žurnalistų į lituanistinės mokyklos suolus, reorganizavosi ir pusiau slaptu balsavimu išsirinko naują valdybą: buv. miškų urėdas ir Vilniaus U-to doc. Jonas Kuprionis - pirm. dr. Grigas Valančius - sekr. ir "Vila Trakai" sav. Kazys Karuža - lzd., revizijos k-jon: Liet. Radio Valnd. dir. Stasė Klimaitė Pautienienė - pirm., Vidžiūnienė ir Mironas - nariai.

Dabar Los Angeles žurnalistai laukia iš naujos valdybos aktyvaus veikimo.

Adonis.

ANTANO BRAŽDŽIO SKULPTŪRA HARLOW Mieste

Britanijos Harlow miestas yra vienas iš naujų, ir jis vis statomas ir puošiamos.

Gruodžio 29 d. jame ruošiamas banketas, į kurį pakviestas mūsų skulptorius Antanas Braždys. O banketui suruošti progapastatyti to miesto kultūros centro rūmai, ir miestas bavo papuoštas nauja A. Braždžio skulptūra, pavadinta "Echo" (Aidu).

Miestas jau yra papuoštas kelių kitų skulptorių kūriniais. Dabar ir Antanui Braždžiui buvo užsakyta sukurti darbą, ir tas kūrinys jau puošia Harlową.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½ % už depozitus
6 % už šėrus (numatoma)
6 % už taupymo s-tas
6½ % už 1 m. term. dep.
7½ % už 2 m. term. dep.

IMA

8 % už asm. paskolas
8 % už mortgičius

Kapitalas — šeši milijonai dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5,000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000. Nemokamas čekių patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2-8723 Toronto 3, Ontario.

IVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t. t. Taip pat persiunčiamie piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ISTAIGA

Baltic Exporting Co. 490 RONSEVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO

Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

PRANCŪZIJA PAGERBĖ LIETUVI MOKSLININKĄ INŽ. D. ACUNČIŲ

Lietuvis inž. Dennis Acunčius, 1972 m. yra gavęs premiją. Jis yra JAV pilietis.

Premiją įteikiama kas antri metais asmeniui, daugiausia pasižymėjusiam metalurgijoje nikelio ir nikelio lydinių - mišinių srityje.

Tą premiją sudaro 5,000 frankų ir nemokama kelionė į Paryžių prizui gauti.

Inžinierius D. Acunčius dirba Stellite Division of Cobot korp., Kokomo, Ind., kur specializuojasi išradimo srity nikelio ir koboto junginių - mišinių.

• "VILNIUS" dailininkų paveiksluose. Tokiu vardu Vilniuje buvo surengta paroda, kurioje buvo išstatyti senesniųjų ir dabartiniųjų dailininkų darbai,

Jų tarpe buvo paveikslai šių dailininkų: K. Rusecko, M. Januškevičiaus, J. Čarnosko, J. Balzukevičiaus ir B. Jomanto.

• LIETUVOJE mirė aktorius Vaclovas Muraška, kuris dabartiniu metu dirbo Lietuvos televizijoje ir radio programose. Jis buvo sulaukęs 59 metų amžiaus.

LAŠKAS REDAKCIJAI

Perskaitęs Jūsų laikraštį žinutę iš Toronto (kovo 14. 73 N. L.) sužinojau, kad Toronte yra inteligentų draugija.

Aš jaučiuosiu esąs labai didelis inteligentas ir norėčiau būti tos inteligentų draugijos nariu, o vėliau, gal ir pirmininku. Norėčiau sužinoti, kur ir kokiomis sąlygomis galima į tą Inteligentų Draugiją įstoti.

Torontietis.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Lietuvių skautų abiejų tautų štabai ruošia išvyką "sugaring off party" į Mont.St.Gregoire, 25 mylios nuo Montrealio. Autobusas išvažiuos iš Aušros Vartų parapijos, 15 balandžio, sekmadienį, 9 valandą ryto. Kaina \$3 vaikui, \$5 suaugusiam. Vieta yra labai graži. Vaikai turės galimybę lipti į kalną, valgyti kanadietiškus pietus ir pasismagurauti skanios ir žinomos klevų sulos. Tad, kviečiame, mažus ir didelius, prisidėti prie šios iškilos.

Gegužės antrojo pusėj, yra planuojama vyr. skautų iškila. Kviečiame visas vyr. skaites, buvusias ir osancias, ir visas skautininkes užrezervuoti pasutinį Gegužės savaitgalį. Retai, kada galime susitikti ir pabendrauti, pasilinksinti kartu.

• ŠVEDIJOS lietuviai pernai metais Vasario Šešioliktos gimnazijai pasiuntė 1,750 kronų.

• RŪTA LEE-Kilmonytė vaidina St.Petersburg, Fla. teatre su žymiuoju aktorium Tom Poston veikale "13 Rue de l'Amour". Floridos lietuviai gausiai apsilankė pirmame vaidiniame ir apdovanojo artistę gelėmis.

• JONAS STANULIS buvo susirgęs ir gulėjo ligoninėje. Bet jo sveikata pagerėjo ir jis grįžta į namus.

• MONTREALIO lietuvių pašalpinė draugija šaukia savo metinį susirinkimą balandžio 1 d. Lietuvių klubo patalpose.

BAIGĖ AUKŠTUOSIUS MOKSLUS

Faculty of Science:
Frederick Romanas, Joseph Markunas,
Faculty of Arts:
Erika Brazinskis, Loretta Kunnapuu,
Faculty of Commerce:
Cynthia Mikalajunas.

• "LITHUANIA 700 YEARS" veikalas parengtas dr. A.Geručio, tikslu supažindinti svetimtaučius su Lietuva ir jos problemomis, prieš keletą metų pasirodęs, matyt buvo plačiai reikalingas. Šios knygos pirmoji laida greitai pasibaigė, išleista antroji laida. Ir jau planuojamas išleisti trečiąją laidą, nes knygos pareiklavimas didelis.

GEDIMINAS RUKŠĖNAS buvęs "Nepriklausomos Lietuvos" leidžiamo savaitraščio Montrealyje ilgametis administracijos darbuotojas, dabar perėmė "Lietuvių Dienų" administratoriaus pareigas.

ATŽYMĖJO VLADĄ GILĮ

Š.m.vasario 18 d. Liet. Radijo valandėlės valdyba specialiaame susirinkime ir vaišėse pirm. S. Pautienienės bute radijo pranešėjas ir užrekorduotojas V.Gilys buvo pagerbtas už nenuilstamą jo darbą. Jam buvo įteikta gražus Pr. Gasparonio drožinys "Simo Kudirkos šuolis į laisvę".

ANTANAS P. IR MIKASĖ NEVADA iš Calgary, Canada, balandžio 14 lankėsi Los Angeles, Cal.

A. Nevada yra Calgary Lietuvių Bendruomenės apyl. Pirmininkas. Jis turėjo du ūkius prie Calgary, kuriuos pardavęs, dabar yra laisvas ir keliauja susipažinti su J.A.Valstybėmis ir aplankyti lietuvių.

• ANTANAS VYTAUTAS STEPANAS Brisbane, Australijoje baigė medicinos mokslus, gavo medicinos daktaro laipsnį ir pradėjo dirbti vienoje didžiųjų vietos ligoninių.

PAGREITINTA PROCEDŪRA

(Atkelta iš 13 psl.)

vo išėjusi knygutė apie lytinį gyvenimą. Ir kada ši knygutė pasirodė sovietų knygynuose, ji buvo momentaliai išpirkta. Maskvoje studijuoja užsienio studentai ir jie stebisi, kad studentės labai dažnai kelia savo melužius, arba turi jų net keletą iš karto. Viešai apie sekso gyvenimą nekalbama, bet sekso santykiai ten jaunimo tarpe yra labai palaidi.

PHARMACIE
Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

7626 CENTRALE LASALLE

366-9742

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

• LIETUVOS aukščiausias ažuolas esąs Šventybrasčio apylinkėje, jo aukštis 37 metrai.

UTENOJE

KELIAUJANTI PARODA

Sparčiai auga miestas. Tik per šių metų devynius mėnesius uteniškiai atliko statybos-montavimo darbų už 12 milijonų rublių. Darbščios rankos vien miesto statybose paklojo beveik 3 milijonus plytų.

Rajonininkų kultūros namų foto-būrelis paruošė įdomią parodą.

Dantų gydytoja

DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St., 1 a. 11 - 12k.

Tel: 932-6662; namų 737-9681

DAUGIAU KIAUŠINTŲ

Viečio paukštynas, praneša, kad pernai tuo laiku paukštyne per parą buvo surenkama po 200 tūkstančių kiaušinių, o šiemet per 250 tūkstančių. Daugiau kaip du trečdaliai surenkamų kiaušinių yra aukštos kokybės, dietiniai.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
IR KITOS PROGOS

Tony's PHOTO STUDIO
TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis
1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija, Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. Išdirbiniai ir visa kt.

7082, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

• Atliekami mechaniniai darbai

• Išores taisymas ir dažymas

• Dunlop padangos ir baterijos

(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 678-3660

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL,
TEL. 265-3535

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8328.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

NL SPAUDOS BALIUS gegužės 5d.

"LITO" SUSIRINKIMAS
Šeštadienį, A.V. salėje įvyko "Lito" susirinkimas. Pirmininkavo dr. P. Lukoševičius. Buvo sudaryta mandatų komisija iš G. Alinausko, A. Blauzdžiūno, K. Gudžiūno, P. Keturkos, ir A. Mylės. Išrinkti 4 Valdybos nariai: A. Kličius, Step. Kęsgaila, Ižd. Mališka ir adv. R. Išganaitis, kurie prie esamų valdyboje: P. Vāupsho, J. Bernoto, J. Kibirkščio ir vedėjo P. Rudinsko sudarys šiuo metų "Lito" valdybą. Kredito komisijon pririnktas Jonas Adomonis ir Revizijos komisijon perrinktas J. Maskeliūnas. Susirinki-

mas be didesnių diskusijų priėmė praeitų metų apyskaitą ir šių metų patiekimą samatą.

• Sekmadienį Šv. Kazimiero par. salėje buvo su-ruošta prieš vestuvinė staigmena Danai Tusaitel, kuri susituokia su Petru Astrausku. Dalyvavo net keli šimtai moterų, kurios įteikė gana vertingų dovanų.

• Marija Šalčiūnienė su vyru Bronium buvo išvykę pas brolių J. Dailidę i Springfield, Missouri ir i Miami, Florida.

• Staiga mirė Juozas Sveikauskas, 61 m. amžiaus, kuris montrealiečiams ge-

rai pažįstamas, nes keliolika paskutiniųjų metų buvo zachristijonu Aušros Vartų parapijos bažnyčioje.

• Antanas Tamkevičius ilgiau sirgęs ir turėjęs kojos operaciją, jau pasveiko.

• Juozas Jaseckas susirgęs ir guli Reddy Memorial ligoninėje.

• PRANAS SPUDIS, labai gerai žinomas Montrealio lietuviams, nes jis čia daugelį metų gyveno, praeitą savaitę mirė Brooklyne. Buvo veiklus Lietuvių Darbininkų draugijoj ir kitose demokratinėse organizacijose. Jo žmona Brone Spudienė populiari veikėja ir daugelį metų Balfo direktorė. Reiškiamė jai nuoširdžią užuojautą.

Lietuvoje senutė motina ieško savo dingusios Kanadoje dukters, Jadvygos Čizaitės. Jadvyga atvažiavo i Kanadą 1947 metais. Ilgą laiką buvo Montrealyje, paskiau Hamiltone. Kiek vėliau New Brunswick. Ji susirašinėjo su Slavinskaite, J. Jonaičiu, gyvenančiu St. Lawrence, Mass. Jos motina ir sesuo Kazimiera Kaminskienė negauna jokios žinios. Jei kas turi žinių apie jos likimą, praneškite Tėv. J.

Kubiliui 1485 de Seve Str. Montreal 205, Canada., arba tiesiog jos motinai Trakų raj. Elektrienai, Sodų 17-13. Lithuania.

Katalikių Moterų Draugijos susirinkimas įvykęs kovo mėn. 11 d. seselių patalpose praėjo pakilioje nuotaikoje. Ilgiausiai sustota prie "Velykų Stalo" paruošimo. Matėsi, kad tai bus ne paprasti pusryčiai ar pietūs, bet iškilmingas Velykinis stalas. Ponios pasirijo parodyti savo geriausius kulinarinius sugebėjimus.

Stalą puoš kepti paršukai, veršienos ir kiaulienos vyniotiniai ir ruledai, kepti kumpiai ir kimštai

kalakutai, bei kiti skanumynai.

Žinoma, nebus apseita be Velykinių avinėlių, įvairių "bobų" skanių tortų ir gražiai iškeptų grybų. Net kelios ponios pasiūlė nudažyti margučius ir suželdinti avių stalo papuošimui.

I šį "Velykų stalą" ruošiamą pirmą kartą Montrealyje balandžio mėn. 29 d. per atvelykį A.V. parapijos salėje, kviečiame visus.

Be įvairių skanių valgių, išgirsite apie Velykų papročius Lietuvoje ir pamatysite mūsų jaunimo meninius sugebėjimus.

Valdyba.

PIRMOJI HAMILTONO MERGAIČIŲ CHORO "AIDAS" PLOKŠTELĖ JAU IŠLEISTA: Viso įdainuota 13 dainų, palydint orkestrui. Plokštelė gaunama: Toronte - abijuose parapijos kioskose, Montrealyje - Aušros Vartų parapijos kioske ir pas J. Rašytinį - 4002 De Repentigny Ave., Londone - Algij Puterį, Delhi - G. Rugienį, St. Catharines - S. Zubricką, Sudbury - S. Martinkutę, Sault Ste Marie - A. Vanagienę, Windsor - V. Tautkevičienę, Edmonton - F. Kantautienę, Vancouver - E. Girdauską, Winnipeg - J. Demerecką, Hamiltone sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje. Užsakymus siųsti šiuo adresu: P. Grybas 61 Magill St., Hamilton Ont. L8R 2Y4. Čekius rašyti HAMILTONO MERGAIČIŲ CHORAS "AIDAS" vardu. Plokštelės kaina \$6.00, su persiuntimu \$6.75.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astre

• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ !

• NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI !

• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU IŠIMTIMI JUMS PASITARNAUS !

• UŽEIKITE ! ĮSITIKINKITE ! PASINAUDOKITE !

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)

PASIKALBĖKITE SU

Managieriu
LEO GUREKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

PAGALBA NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI

Pakalbinkit užsisakyti NL-vo artimuosius, arba, pagaliau, padov anokit geram bičiuliui nors pusmetinę NL prenutą.

Pinigus siuskit su šiuo kuponu:

Vardas pavardė

Adresas: / gatvė ir Nr. /

City

Valst. - prov.

Pinigus siunčia: / pavardė ir adresas

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŲNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūrą veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS !

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205. QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 5.5%
Taupomasis s-tas 6.0%
Term. ind. 1 metams 6.5%
Term. ind. 2 metams 7.0%
Term. ind. 3 metams 7.5%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines 8.5%
Nekiln. turto 8.5%
Čekių kredito 9.0%
Investacines nuo 9% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas, už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda
Kreiptis: Gil Constantini C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.